

ΕΠΑ.Λ. Αγριάς

«Βαγγέλης Παπαθανασίου»

Διαπίστευση Erasmus

Κωδικός Σχεδίου: 2024-1-EL01-KA121-VET-
000201120

Δραστηριότητα: Μαθήματα και Κατάρτιση

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Θέμα:

«The Dutch System and Other Inspiring
Education Excellence»

Το Ολλανδικό Εκπαιδευτικό Σύστημα
και άλλες Άριστες Εκπαιδευτικές
Πρακτικές που Εμπνέουν

Εκπαιδεύτρια: Yara Mens

Εκπαιδευτικός Οργανισμός:
europass
Teacher Academy

Τι περιλάμβανε το επιμορφωτικό πρόγραμμα

- Βασικά στοιχεία της **αποτελεσματικής εκπαίδευσης**
- Το **Φινλανδικό** εκπαιδευτικό σύστημα και τα κίνητρα των μαθητών
- Το **Ολλανδικό** εκπαιδευτικό σύστημα: ευημερία και Δευτεροβάθμια Επαγγελματική Εκπαίδευση – συνομιλία με εκπαιδευτικούς
- Η **Σιγκαπούρη** σε σύγκριση με τη δομή του Ολλανδικού εκπαιδευτικού συστήματος
- **Εξατομικευμένη** μάθηση
- **Επίσκεψη** σε VWO Gymnasium («ανώτερος» τύπος σχολείου που οδηγεί στο Πανεπιστήμιο)
- Τα **4C στην εκπαίδευση** (επικοινωνία, συνεργασία, δημιουργικότητα, κριτική σκέψη)
- **Συμπερίληψη**, διαφορετικότητα και διαφορές γενεών

Επιτρέπει τη μάθηση, την αποτυχία και την εξέλιξη μαζί με άλλους

Για να την αποκτήσουμε πρέπει να:

- (α) **σταματήσουμε να αμφιβάλλουμε** για τις ικανότητές μας (πχ. «Δεν τα καταφέρνω με την τεχνολογία»)
- (β) **«ξεφορτωθούμε» παγιωμένες αντιλήψεις** (πχ. «Έτσι το έκανα πάντα»)
- (γ) **μη φοβόμαστε την κριτική** (πχ. «Κι αν κάνω μια χαζή ερώτηση;»)
- (δ) **είμαστε ανοικτοί**: Ακόμη και στα πιο βαρετά πράγματα μπορεί να υπάρχει κάτι πολύτιμο για εμάς

Κανόνες Ασφαλούς Χώρου

- Δείχνουμε προσοχή στη χρήση **κινητού**
- **Σεβόμαστε** τους άλλους και τη **διαφορετικότητά** τους
- **Δε μιλάμε** όταν μιλάει κάποιος άλλος
- **Ακούμε** ενεργά
- Είμαστε **ανοιχτόμυαλοι**
- **Σκεφτόμαστε** κριτικά

Δραστηριότητες γνωριμίας (1)

Χαιρετάμε τους άλλους!

- I. Βρείτε ομοιότητες με κάποιον άλλον
- II. Πηγαίνετε σε αυτό το πρόσωπο
- III. Κοιτάξτε τον/την στα μάτια και συστηθείτε
- IV. Πείτε κάτι που σας αρέσει στην κουλτούρα σας
- V. Βεβαιωθείτε ότι έχετε μιλήσει με όλους

Δραστηριότητες γνωριμίας (2)

Το πρώτο μου γράμμα

Πείτε μας το όνομά σας και σχηματίστε το αγαπημένο σας γράμμα με το σώμα σας.

Ή Πείτε το όνομά σας και κάντε μια κίνηση.

Ποιο είναι το χόμπι σας;

Δείξτε το με κίνηση.

Εκτελέστε εντολές

Μήλο:

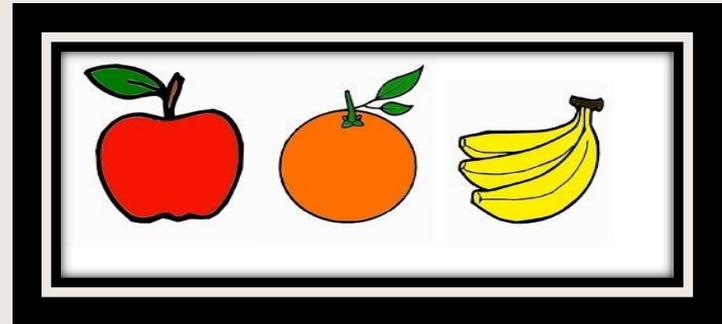
Άλμα μπροστά

Πορτοκάλι

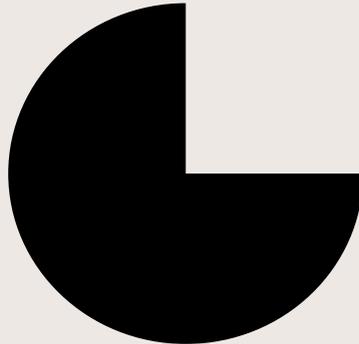
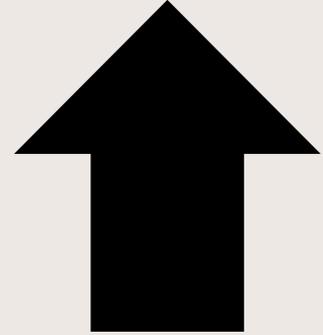
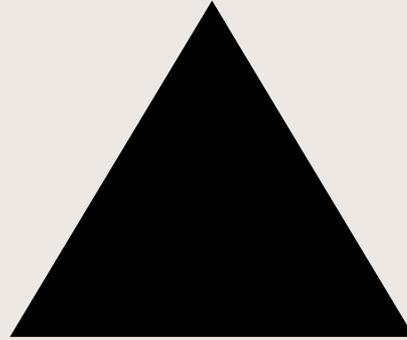
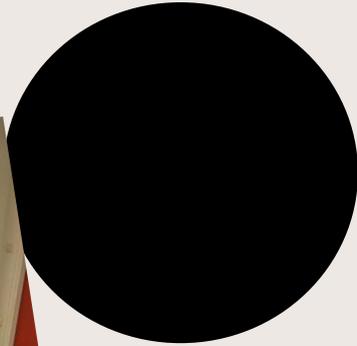
Άλμα πίσω

Banana:

Άλμα 180 μοιρών

Δραστηριότητες γνωριμίας (3)

Δημιουργήστε
σχήματα

Η ομάδα
στέκεται όρθια
σε σχηματισμό

Δραστηριότητες γνωριμίας (4)

Φωτογραφίες στο τηλέφωνο

Διαλέξτε μία φωτογραφία από το κινητό σας και μοιραστείτε την με την ομάδα (πχ. αγαπημένη στιγμή, οικογένεια, φίλοι, τόπος κλπ.). Εξηγείστε γιατί την επιλέξατε

Πάρτε συνέντευξη από τους άλλους

1. Σχηματίστε ζευγάρια
2. Πηγαίνετε στο <https://checkin.daresay.io/> και διαλέξτε 5 τυχαίες ερωτήσεις να ρωτήσετε
3. Αν οι ερωτήσεις είναι πολύ προσωπικές, πείτε *πάσο*
4. Μπορείτε επίσης να ρωτήσετε:
 - Ποιο μάθημα θα θέλατε να διδάξετε μολονότι δεν έχετε τα τυπικά προσόντα;
 - Ποια ήταν η δουλειά ονειρευόσασταν να κάνετε όταν ήσασταν παιδί;
 - Ποιος είναι ο τέλειος τρόπος ξεκούρασης μετά από μια δύσκολη μέρα στη δουλειά;
 - Αν μπορούσατε να μείνετε και να διδάξετε σε μια ξένη χώρα για έναν χρόνο, ποια θα ήταν αυτή και γιατί;
 - Τι είδους μαθητής ήσασταν στο σχολείο;
 - Ποια είναι μια παράδοση της χώρας σας που κάθε σχολείο / χώρα πρέπει να δοκιμάσει τουλάχιστον μία φορά;

Δραστηριότητες γνωριμίας (5)

Δημιουργούμε κοινές αξίες

- I. Τι θα δώσει νόημα στο μάθημα και θα το κάνει ευχάριστο;
- II. Πώς θα διασφαλίσετε ότι αυτές οι ιδέες θα υλοποιηθούν στο μάθημα;

Ιστορίες γύρω από τη φωτιά

Διαλέξτε μια λέξη/φράση από τις παρακάτω και μοιραστείτε μια εμπειρία (πχ. μια αξέχαστη πρώτη μέρα στο σχολείο)

1) Ταξιδεύοντας για δουλειά	5) Χρειάζομαι βοήθεια
2) Πρώτη ημέρα	6) Σεβασμός
3) Αντιμέτωπιση γονέων	7) Αισθάνθηκα περήφανος/η
4) Τελευταία μέρα	

Τα σημαντικότερα στοιχεία ενός αποτελεσματικού εκπαιδευτικού συστήματος

- Τι πιστεύετε; (γράψτε το σε post-it-notes)

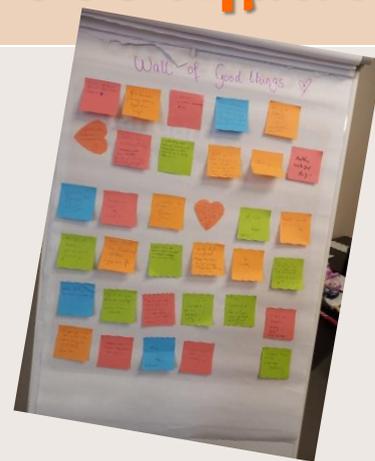

Ορισμός

(δεν υπάρχει παγκόσμια αποδεκτός ορισμός – δεν αφορά μόνο τη βαθμολογία)

«Το σύστημα που βοηθάει όλους τους μαθητές να αποκτήσουν δεξιότητες, γνώσεις και αξίες, απαραίτητες για να ευημερήσουν και να προσφέρουν στην **κοινωνία**.»

(σχόλιο: όχι αρκετά σαφής ορισμός για οργάνωση σχεδίου δράσης)

Πώς μετράμε την αποτελεσματικότητα των εκπαιδευτικών συστημάτων;

Δεν υπάρχει ένας συγκεκριμένος τρόπος.

Διεθνείς μελέτες (πχ. PISA, UNESCO και ΟΟΣΑ) χρησιμοποιούν διάφορους δείκτες για να αξιολογήσουν και να συγκρίνουν τα συστήματα:

- Σχολική **επίδοση** (πχ. βαθμολογία γραπτών δοκιμασιών στα Μαθηματικά, την Κατανόηση Γραπτού Κειμένου, τις Φυσικές Επιστήμες)
- **Ισότητα** (πόσο δίκαιη είναι η αντιμετώπιση όλων των μαθητών)
- Ποσοστά **πρόωρης εγκατάλειψης** και ολοκλήρωσης των σπουδών
- Η **ευημερία** και η ψυχική υγεία των μαθητών
- Η **ποιότητα** και η προετοιμασία των **εκπαιδευτικών**
- Η χρήση **καινοτομίας** και τεχνολογίας
- **Προσαρμοστικότητα** στη διάρκεια των κρίσεων (πχ. COVID-19)

σημ. Μερικοί δείκτες είναι εύκολα μετρήσιμοι (πχ. επίδοση). Άλλοι (πχ. τα κίνητρα) απαιτούν περιεχόμενο και περιγραφή.

Ποια είναι τα κοινά χαρακτηριστικά των περισσότερων επιτυχημένων εκπαιδευτικών συστημάτων; (1)

1. Σαφή πρότυπα: Περιγράφονται με **σαφήνεια** και είναι **μετρήσιμες** οι **γνώσεις** και οι **δεξιότητες** που πρέπει να αποκτήσουν οι μαθητές (πχ. ~~πρέπει να μπορεί να γράφει καλά~~ πρέπει να μπορεί να γράψει δοκίμιο με στόχο να πείσει χρησιμοποιώντας τρία επιχειρήματα και ένα αντεπιχείρημα)

2. Ουσιαστική αξιολόγηση: Αξιολογείται η ικανότητα του μαθητή να **εφαρμόσει όσα μαθαίνει** (πχ. δημιουργήστε χρονογραμμή για τον Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο και εξηγήστε τη σχέση αιτιότητας μεταξύ πολιτικών συμμαχιών...). Οι ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής βαθμολογούνται εύκολα αλλά εστιάζουν στην απομνημόνευση.

3. Ανάλυση ευθύνης: Οι υπεύθυνοι για τη χάραξη πολιτικής, οι εκπαιδευτικοί και οι μαθητές φέρουν την **ευθύνη της απόδοσής τους** και έχουν ρόλο στη βελτίωση του συστήματος. Τα στοιχεία (οι αριθμοί και η αυτοπεποίθηση, δεξιότητες και ευημερία των μαθητών) χρησιμοποιούνται για τη **βελτίωση** του συστήματος. Οι μαθητές **προετοιμάζονται για το μέλλον** και όχι για το επόμενο τεστ.

4. Επαγγελματική Ανάπτυξη: Η εξαιρετική διδασκαλία δε «συμβαίνει», απαιτεί **συγκεκριμένη πρακτική προετοιμασία και διαρκή μάθηση** μέσω καθοδήγησης, ανταλλαγής ιδεών, και υποστήριξης σε πραγματικό χρόνο. Όλοι μαθαίνουν διαρκώς. Η **διεύθυνση του σχολείου** γνωρίζει πώς να **«διευθύνει» τη μάθηση** - όχι μόνο το κτίριο.

Ποια είναι τα κοινά χαρακτηριστικά των περισσότερων επιτυχημένων εκπαιδευτικών συστημάτων; (2)

5. Σχολική αυτονομία: Στα **συγκεντρωτικά συστήματα** οι αποφάσεις λαμβάνονται από την «κορυφή», η διεύθυνση του σχολείου δεν έχει δικαιοδοσία για προσαρμογές και βελτιώσεις, αλλά φέρει την ευθύνη των αποτελεσμάτων → πίεση και φόβος.

Στα **αποτελεσματικά συστήματα** υπάρχει **εμπιστοσύνη** και τα σχολεία αποφασίζουν για τη διδασκαλία, την αξιολόγηση, τη χρήση πόρων (**αυτονομία**) και είναι υπόλογα για το αποτέλεσμα (**ανάληψη ευθύνης**).

6. Μαθησιακή Ετοιμότητα: Οι μαθητές είναι πιο «έτοιμοι» να μάθουν, όταν υπάρχει **ισορροπημένη συνεργασία σχολείου = οικογένειας**, όχι μόνο σε θέματα συμπεριφοράς, αλλά και **μάθησης**.

7. Τεχνολογία: Στα επιτυχημένα συστήματα η τεχνολογία εξυπηρετεί **συγκεκριμένους στόχους** για τη **βελτίωση της διδασκαλίας** και οι μαθητές μαθαίνουν να χρησιμοποιούν την **Τεχνητή Νοημοσύνη κριτικά**. Ελέγχουν την ορθότητα των απαντήσεων και τις ξαναγράφουν με δικά τους λόγια.

8. Ασφάλεια και Πειθαρχία: Στα επιτυχημένα συστήματα υπάρχει **ασφάλεια** και **αμοιβαίος σεβασμός**. Υπάρχουν **ξεκάθαρα όρια** - οι μαθητές τα **γνωρίζουν**. Η **τιμωρία** αποσκοπεί στη **βελτίωση** - όχι στον έλεγχο.

Τα χαρακτηριστικά των περισσότερων επιτυχημένων εκπαιδευτικών συστημάτων στην πράξη

Φινλανδία

Μαθησιακή ετοιμότητα: Ισχυρή υποστήριξη εξ αρχής, προτεραιότητα στην ευημερία των μαθητών
Επαγγελματική Ανάπτυξη: Εκπαιδευτικοί με μεταπτυχιακό, κουλτούρα μάθησης από συναδέλφους
Ουσιαστική Αξιολόγηση: Ελάχιστες γραπτές δοκιμασίες, εστίαση στην ανατροφοδότηση

Σιγκαπούρη

Σαφή πρότυπα: Εθνικό Αναλυτικό Πρόγραμμα Σπουδών με συγκεκριμένες προσδοκίες
Ανάληψη Ευθύνης: Ισορροπημένη χρήση στοιχείων και ανάπτυξη των εκπαιδευτικών
Τεχνολογία: Χρήση με σκοπό, συνδεδεμένη με την εκπαίδευση των εκπαιδευτικών
Υποδεικνύει ότι η δομή και η επένδυση οδηγούν σε υψηλή απόδοση

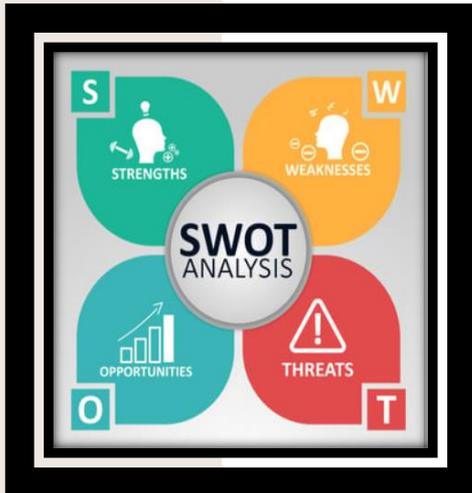
Ολλανδία

Σχολική Αυτονομία: Τα σχολεία σχεδιάζουν τα προγράμματά τους
Ασφάλεια και Πειθαρχία: Εστίαση στη συμπερίληψη, τον σεβασμό και την ευημερία
Ουσιαστική Αξιολόγηση: Αυξανόμενη χρήση της διαμορφωτικής αξιολόγησης και της ανατροφοδότησης

Σκέφτομαι-Συνεργάζομαι-Μοιράζομαι

- 4 στοιχεία που εκτιμάτε στο εκπαιδευτικό σύστημα της χώρας σας
- 4 στοιχεία που θα θέλατε να βελτιωθούν

Ανάλυση SWOT.....

Εργαλείο για την ανάλυση συστήματος ή οργανισμού με βάση 4 κριτήρια:

- **Δυνατά σημεία:** τι λειτουργεί καλά
- **Αδύνατα σημεία** τι δε λειτουργεί
- **Ευκαιρίες** (για βελτίωση)
- **Απειλές** (εξωτερικές προκλήσεις - εν δυνάμει εμπόδια)

→ **Δραστηριότητα:** Επιλέξτε ένα από τα οκτώ στοιχεία (πχ. αξιολόγηση, τεχνολογία κλπ.) και εφαρμόστε την Ανάλυση SWOT.

Το Εκπαιδευτικό Σύστημα στη Σιγκαπούρη

→ <https://www.youtube.com/watch?v=sEn6OKsVoMs>

Το εκπαιδευτικό Σύστημα στη Σιγκαπούρη

Πλεονεκτήματα	Μειονεκτήματα
Εκπαίδευση = Εθνική προτεραιότητα - Εξαιρετικά Υψηλές Επιδόσεις σε διεθνείς αξιολογήσεις (πχ. PISA)	Έμφαση σε τυποποιημένες γραπτές δοκιμασίες
Δομημένο Σύστημα	Άγχος μαθητών
Ποιότητα Εκπαιδευτικών I. Αυστηρή επιλογή σε πολλαπλά στάδια II. Προσέλκυση εξαιρετικών ακαδημαϊκών μυαλών με εξαιρετικές γνώσεις (30% των αποφοίτων)	Έλλειψη χώρου για δημιουργικότητα και εξατομικευμένη μάθηση

Source: SCMP

→ Πώς πετυχαίνουμε εκπαίδευση υψηλών προδιαγραφών χωρίς να «θυσιάζουμε» την ευημερία των μαθητών;

Οι μαθητές **διαφέρουν*** ως προς τον τρόπο που **εμπλέκονται**, **αντιλαμβάνονται** και **εκφράζονται** – όχι μόνο ως προς την ικανότητα

Ανάγκη για **Εξατομικευμένη & Ευέλικτη Μάθηση** η οποία:

- Σέβεται τα διαφορετικά **στυλ μάθησης**
- Συνδυάζει τις **υψηλές επιδόσεις** με τη **συναισθηματική ασφάλεια**
- Δημιουργεί τις **προϋποθέσεις**, ώστε οι μαθητές να **ενδιαφέρονται** για τη μάθηση και να νιώθουν **σημαντικοί**

Οι μαθητές διαφέρουν ως προς:

Παράγοντες Μάθησης

Διερευνούμε

Γνωστικό Στυλ

Μαθαίνουν **οπτικά, λεκτικά, ακουστικά, κιναισθητικά;**

Ρουτίνες Σκέψης

Σκέφτονται σε βάθος ή κάνουν **γρήγορες συνδέσεις;** Έχουν απορίες ή ακολουθούν οδηγίες;

Συναισθηματικό Προφίλ

Είναι αγχωμένοι, σίγουροι, ντροπαλοί, ενθουσιώδεις;

Πολιτιστικό/Γλωσσικό Υπόβαθρο

Είναι το **περιεχόμενο** προσιτό και πολιτισμικά συναφές;

Χαρίσματα & Ειδικές Ανάγκες

Απαιτείται επιτάχυνση, απλοποίηση, υποστήριξη ή εμπλουτισμός;

Ρυθμός & Προσοχή

Μπορούν να μείνουν **συγκεντρωμένοι** για μεγάλο διάστημα ή χρειάζονται εργασίες σε «δόσεις»;

Προτίμηση Έκφρασης

Γράφουν, ζωγραφίζουν, μιλούν, δραματοποιούν, κατασκευάζουν ή κινούνται για να **εκφράσουν τι έμαθαν;**

Το Ολλανδικό εκπαιδευτικό σύστημα

Τι σας έρχεται στο μυαλό όταν σκέφτεστε τα χαρακτηριστικά της Ολλανδικής εκπαίδευσης; Ποια η μεγαλύτερη διαφορά με το Φιλανδικό σύστημα;

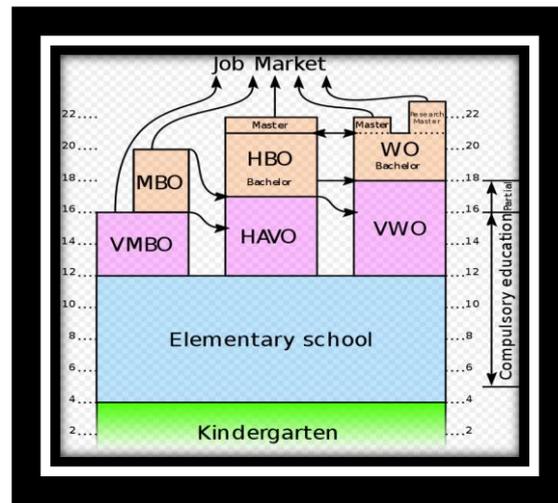
Το Ολλανδικό Εκπαιδευτικό Σύστημα: Πρωτοβάθμια Εκπ/ση

- Αρχίζει στην ηλικία των 4 (υποχρεωτική στα 5)
- **Επιλογή σχολείου:** δημόσιο, θρησκευτικό, Montessori, Dalton, Waldorf, Jenaplan – όλα χρηματοδοτούμενα από το κράτος
- Έμφαση στην **κοινωνικοσυναισθηματική ανάπτυξη** και στη **μάθηση μέσα από το παιχνίδι**
- **Προσαρμογή** του περιεχομένου στο επίπεδο του κάθε παιδιού – συχνά τάξεις μικτών ικανοτήτων
- **Ανατροφοδότηση** και **αναστοχασμός** παρά επίσημη βαθμολογία στις πρώτες τάξεις
- **Υποστήριξη** στους μαθητές με μαθησιακές ανάγκες ή ανάγκες συμπεριφοράς

Σύνδεση με UDL:

Τα παιδιά μαθαίνουν με τον **τρόπο** που τους **ταιριάζει** (εμπλοκή & αναπαράσταση)

Μετάβαση στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση: Εξέταση CITO*

* Η εξέταση CITO

Παραδείγματα ερωτήσεων

1. Κατανόηση Γραπτού κειμένου

«Η Βιομηχανική Επανάσταση άλλαξε τον τρόπο ζωής των ανθρώπων. Τα εργοστάσια αντικατέστησαν τα μικρά εργαστήρια και οι πόλεις μεγάλωσαν απότομα.»

Ποιο ήταν ένα αποτέλεσμα της Βιομηχανικής Επανάστασης;

- A) Οι άνθρωποι μετακινήθηκαν σε αγροτικές περιοχές
- B) Περισσότεροι άνθρωποι δούλευαν σε φάρμες
- Γ) Οι πόλεις μεγάλωσαν
- Δ) Τα εργοστάσια εξαφανίστηκαν

2. Λεξιλόγιο σε Κείμενο

«Οι μαθητές αισθάνονται διστακτικοί να κάνουν παρουσίαση στην τάξη.»

Τι σημαίνει «διστακτικός»;

- A) Νευρικός
- B) Απρόθυμος
- Γ) Ενθουσιασμένος
- Δ) Μπερδεμένος

3. Γραμματική

«Ούτε ο δάσκαλος ούτε οι μαθητές _____ έτοιμοι για το τεστ χθες.»

Διάλεξε το σωστό ρήμα και συμπλήρωσε την πρόταση.

- A) αισθανόταν
- B) αισθάνονταν
- Γ) αισθάνεται
- Δ) αισθάνομαι

4. Αναγνώριση του λάθους

«Κάθε μαθητής έχουν παραδώσει τις εργασίες του.»

Πού είναι το γραμματικό λάθος;

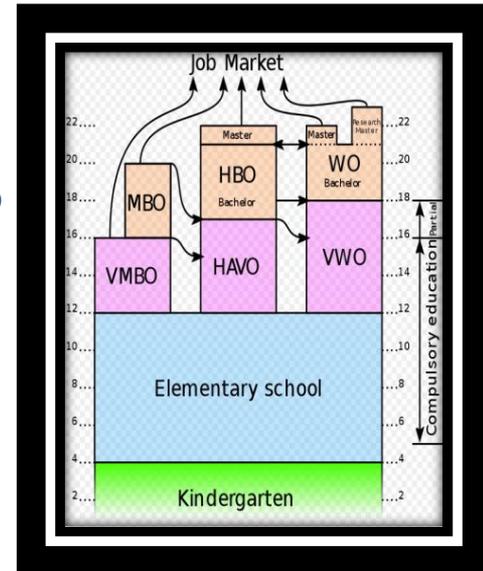
- A) Κάθε
- B) έχουν
- Γ) του
- Δ) εργασίες

Το Ολλανδικό Εκπαιδευτικό Σύστημα: Δευτεροβάθμια Εκπ/ση

- **Διαφοροποίηση σε μικρή ηλικία** : Στην ηλικία των 12, οι μαθητές με βάση τη γνώμη του **δασκάλου** και τη δοκιμασία CITO κατευθύνονται μεταξύ: VMBO (επαγγελματική), HAVO (γενική), or VWO (προ-πανεπιστημιακή)
- **Προσωποποιημένη και ευέλικτη μάθηση**:
 - ✓ Οι μαθητές επιλέγουν τη δική τους ομάδα μαθημάτων ανάλογα με τα ενδιαφέροντα και τις δυνατότητές τους
 - ✓ Οι μέθοδοι **αξιολόγησης** ποικίλλουν: γραπτή, προφορική, πρακτική, πορτφόλιο
 - ✓ Τα σχολεία προσφέρουν **διαφορετικά παιδαγωγικά στυλ** (πχ. Dalton, Montessori, Waldorf)

Σύνδεση με UDL:

Οι μαθητές επιλέγουν **τι** και **πώς** θα το μάθουν (Δράση & Έκφραση)

Επαγγελματικοί δρόμοι - Β/βάθμια Εκπαίδευση (VMBO)

- 🎒 Αρχίζει: 12 ετών 📖 Προετοιμάζει: για επαγγ/κή εκπ/ση (MBO)
- 🕒 4 κατευθύνσεις (επίπεδα): θεωρητική, μικτή, ανώτερη, βασική πρακτική
- 🔧 Εστιάζει: πρακτική μάθηση & επαγγ/κός προσανατολισμός
- 🔧 Προσφέρει: Γνωριμία με τεχνολογία, φροντίδα, επιχειρήσεις

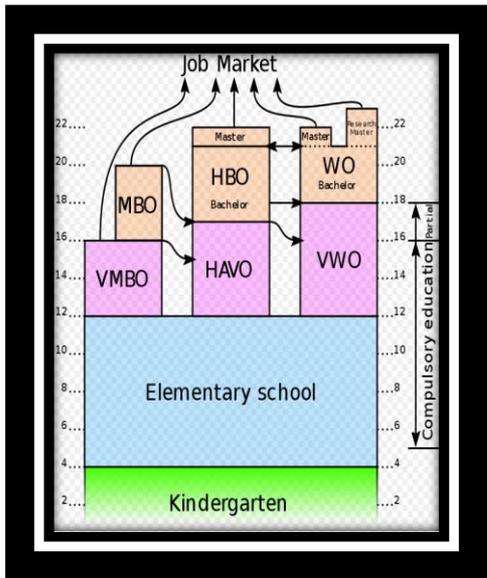
💡 Γιατί είναι μοναδική;

- ✅ Εξειδίκευση από νωρίς (12 ετών)
- ✅ Ισχυρή διασύνδεση με MBO & αγορά εργασίας
- ✅ Κύρος, πρακτική άσκηση και μάθηση βασισμένη στην εργασία
- ✅ Συνδυασμός γενικής εκπ/σης και πρακτικών αντικειμένων
- ✅ Επαγγ/κή καθοδήγηση εντός του ΑΠΣ

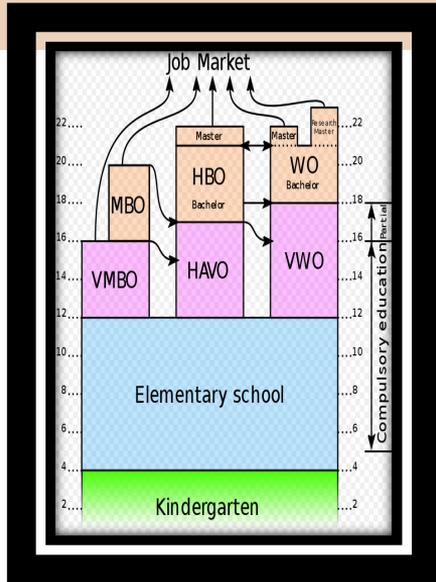
👤 Πηγή: Dutch Ministry of Education (OCW)

👉 Τι μαθαίνουμε από αυτή;

- Ξεκινάμε την επαγγ/κή διερεύνηση **νωρίς**
- Σεβόμαστε τα **διαφορετικά** στυλ μάθησης και διαδρομές
- Χτίζουμε **γέφυρες** μεταξύ **γενικής** κι **επαγγ/κής** εκπαίδευσης
- **Καθοδηγούμε** τους μαθητές στα **δυνατά** τους **σημεία** - όχι μόνο τους βαθμούς

Το Ολλανδικό Εκπαιδευτικό Σύστημα: *Τριτοβάθμια Εκπ/ση*

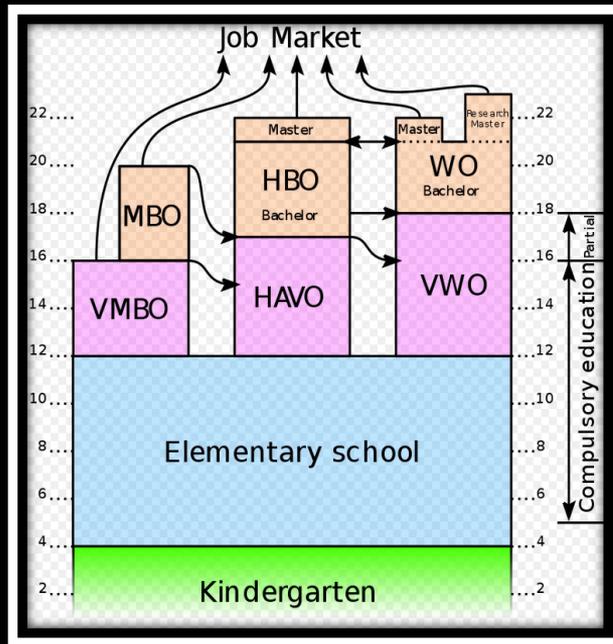
Τρεις βασικές κατευθύνσεις μετά τη δευτεροβάθμια εκπ/ση:
→ MBO (Επαγγ/κή), HBO (Εφαρμοσμένες Επιστήμες), WO (Πανεπιστήμια Έρευνας)

- Όλες χαιρούν **εκτίμησης** και ταιριάζουν σε άτομα με διαφορετικές δυνατότητες και φιλοδοξίες
- Έμφαση στην **ανεξάρτητη μάθηση** και τις **εφαρμογές** της στον **πραγματικό κόσμο**
- Οι **Εφαρμοσμένες Επιστήμες** περιλαμβάνουν πρακτική άσκηση, πρακτικές εργασίες και μάθηση σε χώρους εργασίας

Σύνδεση με UDL:

Το σύστημα υποστηρίζει **πολλαπλά αποτελέσματα** και **τρόπους επίτευξης** (πολλαπλοί δρόμοι προς την επιτυχία και την αναγνώριση)

👤 Ακολουθεί την VMBO στα 16 έτη

🔧 Εστιάζει: **Πρακτική εκπαίδευση για καριέρα** (πχ. φροντίδα υγείας, τεχνολογία, φιλοξενία)

🎓 4 **επίπεδα** – από το επίπεδο εισαγωγής ως το αντίστοιχο πτυχίο

🔄 Συνδυάζει **σχολείο + χώρο εργασίας** (διπλό σύστημα)

✅ Ισχυρός δεσμός με την **αγορά εργασίας**

✅ 68.5% των **μαθητών** επιλέγουν Επαγγ/κή Εκπ/ση & Κατάρτιση

✅ Πραγματική εργασιακή εμπειρία μέσω του BBL

✅ Ποσοστό ενηλίκων μαθητών: 18.8% (ΕΕ Μ.Ο: 10.8%)

👤 *Source: CEDEFOP Country Report*

👉 **Τι μαθαίνουμε;**

- Δείχνουμε **εκτίμηση** για όλες τις επαγγ/κές κατευθύνσεις εξίσου
- **Ευθυγραμμίζουμε** την κατάρτιση με την **πραγματική εργασία**
- Χτίζουμε **ομαλή μετάβαση** στην **εργασία**
- Εστιάζουμε σε **δεξιότητες + σκοπό**, όχι μόνο στα πτυχία

Το Ολλανδικό εκπαιδευτικό σύστημα: Βασικά χαρακτηριστικά

(1) Διαφοροποίηση σε μικρή ηλικία (12 ετών)

(2) Προσωποποιημένη και ευέλικτη μάθηση

- Οι μαθητές **επιλέγουν** προφίλ μαθημάτων στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση
- Τα σχολεία είναι **αποκεντρωμένα** - ελευθερία στην παιδαγωγική
- Εστίαση στην **αυτονομία** και τη μάθηση με τον προσωπικό ρυθμό

(3) Εστίαση στην **ευημερία** των μαθητών

- Οι ολλανδοί έφηβοι είναι από τους πιο **χαρούμενους** παγκοσμίως (UNICEF) - 8,4/10 (CBS - *Statistics Netherlands 2022*). Μόνο 7% των 15χρονων δηλώνουν έλλειψη ικανοποίησης - PISA 2022 (EE M.O. 16%)

 Πηγή: [The Guardian, 2024](#)

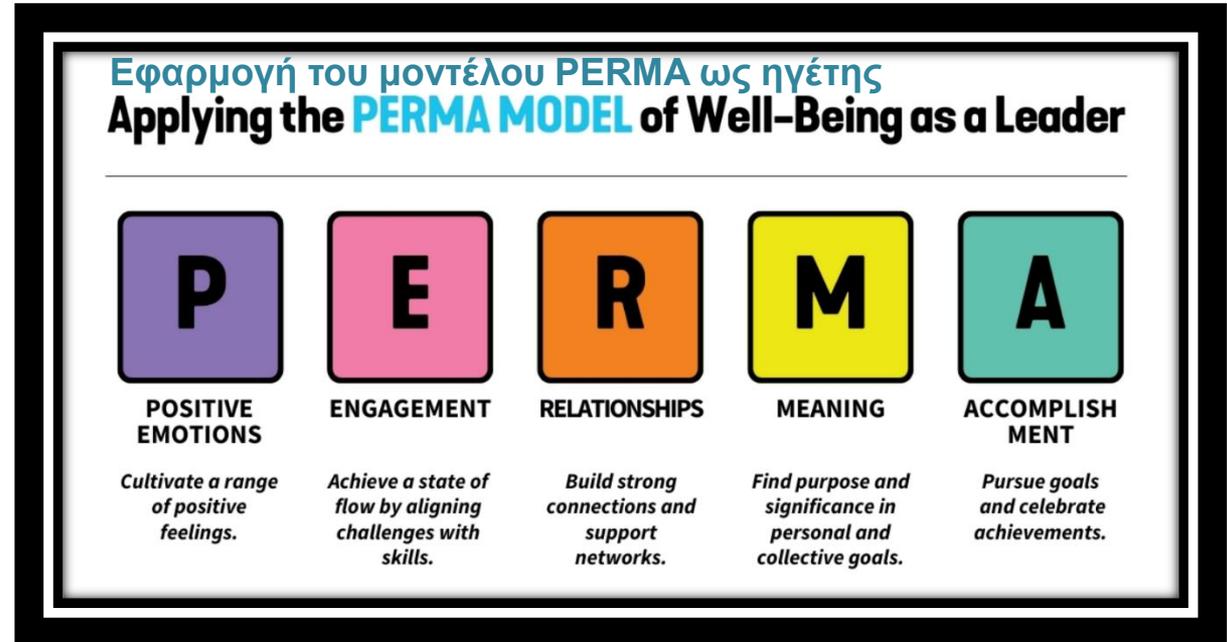
- Τα σχολεία υποστηρίζουν την **ψυχική υγεία**, την πρόληψη του άγχους και την ισορροπία εργασίας-ζωής
- Σχολικοί ψυχολόγοι και **χαλαρό κλίμα** στην τάξη

(4) Υποχρεωτική Εκπαίδευση για την **Σεξουαλικότητα** και τη **Διαφορετικότητα** (φύλο, ταυτότητα, σεξουαλικές σχέσεις, σχέσεις)

(5) Ισχυρή Επαγγελματική Εκπαίδευση

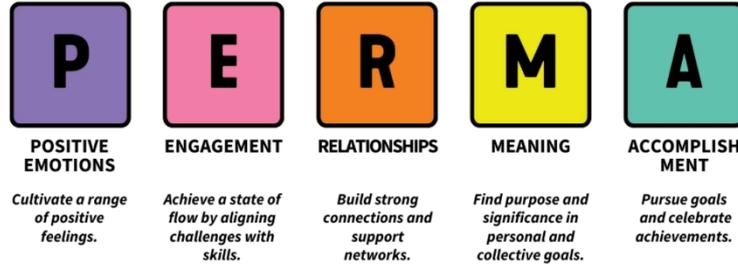
Πλαίσιο της Θετικής Ψυχολογίας.

Αναγνωρίζει **5 βασικά στοιχεία** που οδηγούν στην **ευημερία** (όχι απλώς στην επιβίωση) και μπορούν να αναπτυχθούν στο σχολείο

Στο Ολλανδικό σχολείο...

Applying the PERMA MODEL of Well-Being as a Leader

P: ΘΕΤΙΚΑ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΑ

Τα καλλιεργούμε. Στόχος η μείωση άγχους με σωστή διαχείριση, συγκέντρωση, χαλαρό κλίμα και ελάχιστες γραπτές εξετάσεις

E: ΑΦΟΣΙΩΣΗ

Ευθυγραμμίζουμε τις προκλήσεις με τις ικανότητες. Χώρος για ανάπτυξη προσωπικών ενδιαφερόντων και μαθησιακών συλ. Μάθηση βάσει έργου (**project-based learning**). Επιλογή κατεύθυνσης με βάση τα ταλέντα και τους στόχους. Λιγότερες εργασίες στο σπίτι.

R: ΣΧΕΣΕΙΣ

Χτίζουμε σχέσεις και δίκτυα υποστήριξης. Έμφαση στην ασφάλεια και τη σύνδεση. Υποχρεωτική δράση ενάντια στον σχολικό εκφοβισμό. Μακροχρόνιες σχέσεις μαθητών-εκπ/κών (ιδιαίτερα στο Δημοτικό)

M: ΝΟΗΜΑ

Βρίσκουμε νόημα στους προσωπικούς και ομαδικούς στόχους. Αίσθηση ότι η εκπ/ση συνδέεται με τη ζωή και την προσωπική ανάπτυξη. Διδασκαλία για διαφορετικότητα, ταυτότητα, σεξουαλικότητα, παγκόσμια πολιτεότητα. Συμμετοχή στις αποφάσεις.

A: ΕΠΙΤΥΧΙΑ

Επιδιώκουμε στόχους και γιορτάζουμε την επιτυχία. Η επιτυχία συνδέεται με την προσωπική ανάπτυξη, όχι μόνο τους βαθμούς. Λιγότερες απαιτητικές εξετάσεις. Περισσότερη διαμορφωτική αξιολόγηση και ανατροφοδότηση. Επιλογή ακαδημαϊκής ή επαγγελματικής κατεύθυνσης. Παύση πρόσβασης των γονέων σε εφαρμογές βαθμολογίας για μείωση άγχους.

Υποχρεωτική Εκπαίδευση για τη Σεξουαλικότητα και τη Διαφορετικότητα

«Η Εβδομάδα των Πεταλούδων της Άνοιξης»

Συζητήσεις για:

- Αγάπη & Σχέσεις
- Όρια & Εικόνα του Σώματος
- Διαφορετικότητα & Συμπερίληψη

https://www.youtube.com/watch?v=AA1HDFH9OaU&ab_channel=PBSNewsHour

Δίκτυο GSA για το Φύλο & τη
Σεξουαλικότητα

Μαθητικές ομάδες που
συνεργάζονται με το σχολείο για
τη δημιουργία ασφαλούς
περιβάλλοντος για όλους εντός κι
εκτός σχολείου.

Ηλικίες 13-15

- Εξερεύνηση του σεξουαλικού προσανατολισμού και της ταυτότητας φύλου
- Συζήτηση για τις υγιείς και μη σχέσεις
- Εισαγωγή στα Σεξουαλικά Μεταδιδόμενα Νοσήματα και τις ασφαλείς σεξουαλικές σχέσεις

Ηλικίες 16-18

- Συζήτηση για τα νομικά θέματα της συναίνεσης στη σεξουαλική πράξη και τα δικαιώματα
- Μαθήματα αντισύλληψης και επιλογών αναπαραγωγής
- Συζήτηση για την ασφάλεια στο διαδίκτυο (γυμνό, sexting, σεβασμός)

Συνομιλία με
εκπαιδευτικούς ΕΕΚ
Max (Φυσικές Επιστήμες και
Τεχνικά)
Jesse (Ολλανδική Γλώσσα)

Σύγκριση: Σιγκαπούρη & Ολλανδία - Δομή και Απόδοση

Πηγές: OECD PISA, SCMP, AOb, Cedefop, New America, NCCA

Category	Singapore	Netherlands
Τύπος Συστήματος	Κεντρικοποιημένο, δομημένο	Αποκεντρωμένο, διαφοροποιημένο
Πρόγραμμα Σπουδών	Εθνικό Πρόγραμμα Σπουδών, Έμφαση στο STEM	Τα σχολεία δημιουργούν το δικό τους Πρόγραμμα Σπουδών εντός των εθνικών στόχων
Αξιολόγηση	Εξετάσεις υψηλού διακυβεύματος (πχ. PSLE, O-levels)	Συνδυασμός τυποποιημένων εξετάσεων (CITO), ανατροφοδότηση από τον εκπαιδευτικό και ευέλικτες μορφές αξιολόγησης
Προσανατολισμός μαθητών	Προσανατολισμός στα αρχικά στάδια ανάλογα με τη σχολική επίδοση	Προσανατολισμός στα 12 (VMBO/HAVO/VWO), δυνατότητα αλλαγής
Έμφαση στο μαθησιακό στυλ	Κοινός τρόπος διδασκαλίας και περιεχόμενο	Ελευθερία παιδαγωγικών μεθόδων (Montessori, Dalton, Waldorf, κλπ.)
PISA-επδόσεις	Κορυφαίες επδόσεις σε Κατανόηση γραπτού λόγου, Μαθηματικά, Φυσικές Επιστήμες (2022: 41% κορυφαίο επίπεδο στα Μαθηματικά)	Επδόσεις σε πτώση, ειδικά στην Κατανόηση γραπτού λόγου - ελάχιστα πάνω από τον Μ.Ο. του ΟΟΣΑ
Ισότητα	Μεγάλη πίεση, λιγότερος χώρος για ατομικές επιλογές	Ο προσανατολισμός σε μικρή ηλικία ίσως ενισχύει την ανισότητα
Άγχος & Ευημερία	Υψηλά επίπεδα άγχους στους μαθητές	Μεγαλύτερη έμφαση στην ευημερία των μαθητών και στην προσωπική ανάπτυξη

ερωτήσεις

1. Ποιες σχολές ανήκουν στις Εφαρμοσμένες Επιστήμες;
πχ. Δημοσιογραφία, Νοσηλευτική
2. Ποιες είναι οι ανώτατες σχολές (WO);
πχ. Νομική, Ιατρική
3. Μπορεί κάποιος να μεταπηδήσει από την VMBO στη HAVO;
Ναι, αλλά δύσκολα κανείς θα κάνει την επιπλέον δουλειά που απαιτείται
4. Υπάρχουν φροντιστήρια;
Δεν υπάρχουν ιδιωτικά σχολεία, αλλά ιδιαίτερα μαθήματα υπάρχουν και είναι πολύ ακριβά. Είναι για τα πλούσια παιδιά που θέλουν να γράφουν καλά στις εξετάσεις.
5. Τι είναι πιο ισχυρό; Η γνώμη του δασκάλου ή η εξέταση CITO;
Ο δάσκαλος.
6. Πόσοι μαθητές είναι σε κάθε τάξη;
20-24 κατά Μ.Ο. Μπορεί να είναι και περισσότεροι, όμως, λόγω έλλειψης εκπαιδευτικών

Το Φινλανδικό Εκπαιδευτικό Σύστημα

<https://www.youtube.com/watch?v=7xCe2m0kiSg>

Το Φινλανδικό Εκπαιδευτικό Σύστημα

1. Προσχολική Εκπαίδευση (0-6)

- Μη υποχρεωτική - παιχνίδι, κοινωνικοποίηση, συναισθηματική ασφάλεια
- Καμία ακαδημαϊκή πίεση
- Εκπαιδευμένοι εκπαιδευτικοί

2. Προ-πρωτοβάθμια (6 ετών)

- Λίγες ώρες, εισαγωγή στη μάθηση με παιχνίδι

3. Βασική Εκπαίδευση Basic Education (7-16 ετών)

- Όλα τα παιδιά ακολουθούν το ίδιο πρόγραμμα
- Οι μαθητές είναι με τα ίδια παιδιά για 9 χρόνια
- Ένας εκπαιδευτικός διδάσκει πολλά μαθήματα στο Δημοτικό → ισχυρές σχέσεις

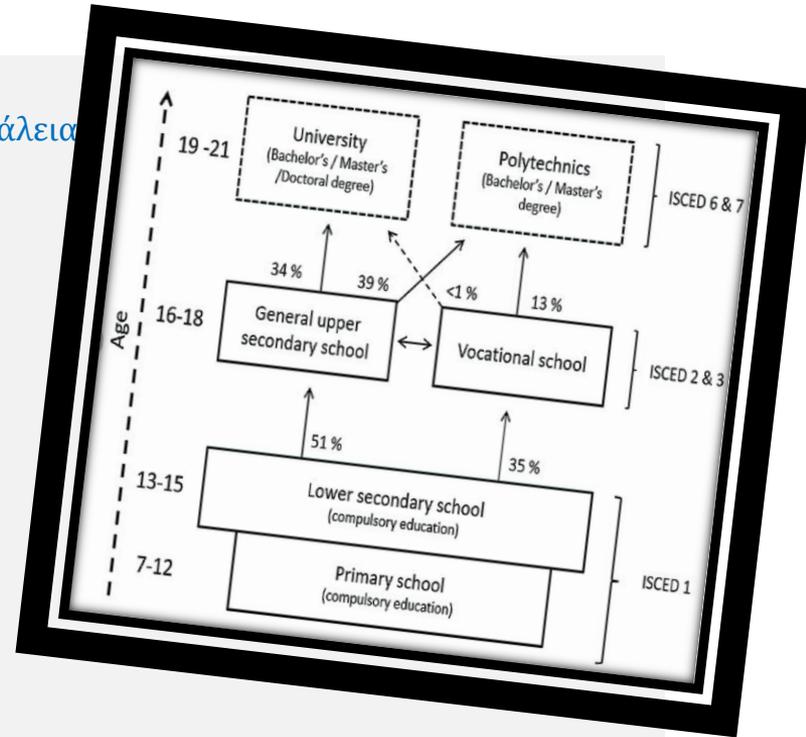
4. Ανώτερη Δευτεροβάθμια (16-19 ετών)

- Επιλογή μεταξύ Γενικής κι Επαγγελματικής Εκπαίδευσης - ίδιου κύρους, οδηγούν στην Ανώτερη Εκπαίδευση

- Στην υποχρεωτική εκπαίδευση δεν υπάρχουν επίσημες εθνικές εξετάσεις

Μόνο απολυτήριες εξετάσεις στο τέλος της Ανώτερης Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης

- Σύστημα Υποστήριξης: Διατίθενται δωρεάν γεύματα, μετακίνηση, σχολικοί ψυχολόγοι και ειδική αγωγή

Το Φινλανδικό Εκπαιδευτικό Σύστημα

Γιατί τα Φινλανδικά σχολεία είναι καλύτερα;

Η Φινλανδία χαρακτηρίζεται από:

λιγότερη πίεση - βαθύτερες γνώσεις - ευημερία

- ✓ Κορυφαία αποτελέσματα στο διαγωνισμό **PISA** (κατανόηση προφορικού λόγου, μαθηματικά, φυσικές επιστήμες)
- ✓ **Μικρή διαφορά** στις επιδόσεις μεταξύ **πλούσιων και φτωχών** μαθητών
- ✓ **Ελάχιστη πίεση** στους μαθητές: δεν υπάρχουν εξετάσεις υψηλών απαιτήσεων, λιγότερο άγχος
- ✓ Λιγότερες διδακτικές ώρες, μεγαλύτερη εστίαση στην **πραγματική μάθηση**
- ✓ Μάθηση για τη ζωή, όχι μόνο για τις εξετάσεις

Ο Ρόλος του Εκπαιδευτικού

- ✓ Το επάγγελμα του εκπαιδευτικού είναι **κορυφαίο** - όπως η Νομική & Ιατρική
- ✓ Όλοι οι εκπαιδευτικοί έχουν **5ετείς σπουδές** με μεταπτυχιακό τίτλο σπουδών
- ✓ Εστίαση στην παιδαγωγική, την έρευνα και την πράξη
- ✓ Έλλειψη εθνικής επιθεώρησης - πλήρης επαγγελματική **εμπιστοσύνη**
- ✓ Οι **εκπαιδευτικοί** σχεδιάζουν, μαθαίνουν και αναπτύσσονται **μαζί**
- ✓ Η διδασκαλία **δεν ελέγχεται** και δεν παρακολουθείται **υπερβολικά**
- ✓ Οι εκπαιδευτικοί δείχνουν τον τρόπο και οι μαθητές «ανθίζουν»

Ανάπτυξη κινήτρων: Η μυστική συνταγή των Φιλανδών

Υπάρχουν **διαφορετικά είδη κινήτρων** και εκδηλώνονται με διαφορετικούς τρόπους.

Δραστηριότητα (για τα κίνητρα των εκπαιδευτικών):

- *Γιατί κάνατε εγγραφή σε αυτό το πρόγραμμα;*
- *Τι σας ωθεί να προετοιμάσετε μαθήματα σε ημέρες που νιώθετε κουρασμένοι;*
- *Τι σας ωθεί να διατηρείτε τον έλεγχο της τάξης;*
- *Γιατί παραμένετε στο επάγγελμα του εκπαιδευτικού;* *(συνεχίζεται)*

Εξωγενή κίνητρα

Extrinsic Motivation

Έλλειψη κινήτρου

«Τι με νοιάζει τι έγινε πριν 100 χρόνια;»

Εξωτερική Παρακίνηση
(ανταμοιβή/φόβος ποινής)

«Αν δεν το κάνω θα τιμωρηθώ και
θα θυμώσουν οι γονείς μου»

Παράδειγμα:
Πώς ένας
μαθητής
αντιμετωπίζει
μία σχολική
εργασία στην
Ιστορία

Ενδοβαλλόμενη ρύθμιση (ανάγκη για
επιβεβαίωση και αυτοεκτίμηση)

«Αν δεν το κάνω, θα γίνω ρεζίλι στην τάξη»

Προσδιορισμένο Κίνητρο
(αναγνώριση της σημασίας μιας
δραστηριότητας σε σχέση με
τους ατομικούς στόχους)

«Αυτό το θέμα είναι σημαντικό κι εγώ θέλω
να περάσω την Ιστορία φέτος»

Ενσωματωμένη Παρακίνηση (η
συμπεριφορά ευθυγραμμίζεται με
τις προσωπικές αξίες)

«Θέλω να σπουδάσω Πολιτικές Επιστήμες και
αυτό το θέμα θα με βοηθήσει και με
ενδιαφέρει»

Εσωτερική
Παρακίνηση
(ευχαρίστηση)
«Αγαπώ την Ιστορία και
θέλω να μάθω περισσότερα»

Δραστηριότητα (για τα κίνητρα των εκπαιδευτικών):

(συνέχεια)

Κοιτάξτε τις απαντήσεις σας και αναρωτηθείτε:

- Τι είδους είναι τα κίνητρά μου; Πίεση, ενοχή, φόβος, πάθος, στόχος ή χαρά;
- Θέλετε να αποφύγετε κάτι ή να προχωρήσετε σε κάτι επειδή σας ενδιαφέρει;

Μπορώ να επαναπροσδιορίσω τα κίνητρά μου;

Μπορώ να συνδέσω κάτι εξωτερικό (πχ. πίεση ή συνήθεια) με κάτι εσωτερικό (πχ. ανάπτυξη, αξίες ή νόημα);

Πχ. «Μένω στο επάγγελμα για την ασφάλεια που μου προσφέρει» → «... επειδή η ασφάλεια που μου προσφέρει μου επιτρέπει να δοκιμάζω δημιουργικά πράγματα.»

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ: Οι ενήλικοι μπορούμε να διαφοροποιήσουμε τα κίνητρά μας. Τα παιδιά, όχι. → Ο εκπαιδευτικός πρέπει να δημιουργήσει τις κατάλληλες συνθήκες για να αναπτυχθούν κίνητρα. Πώς;

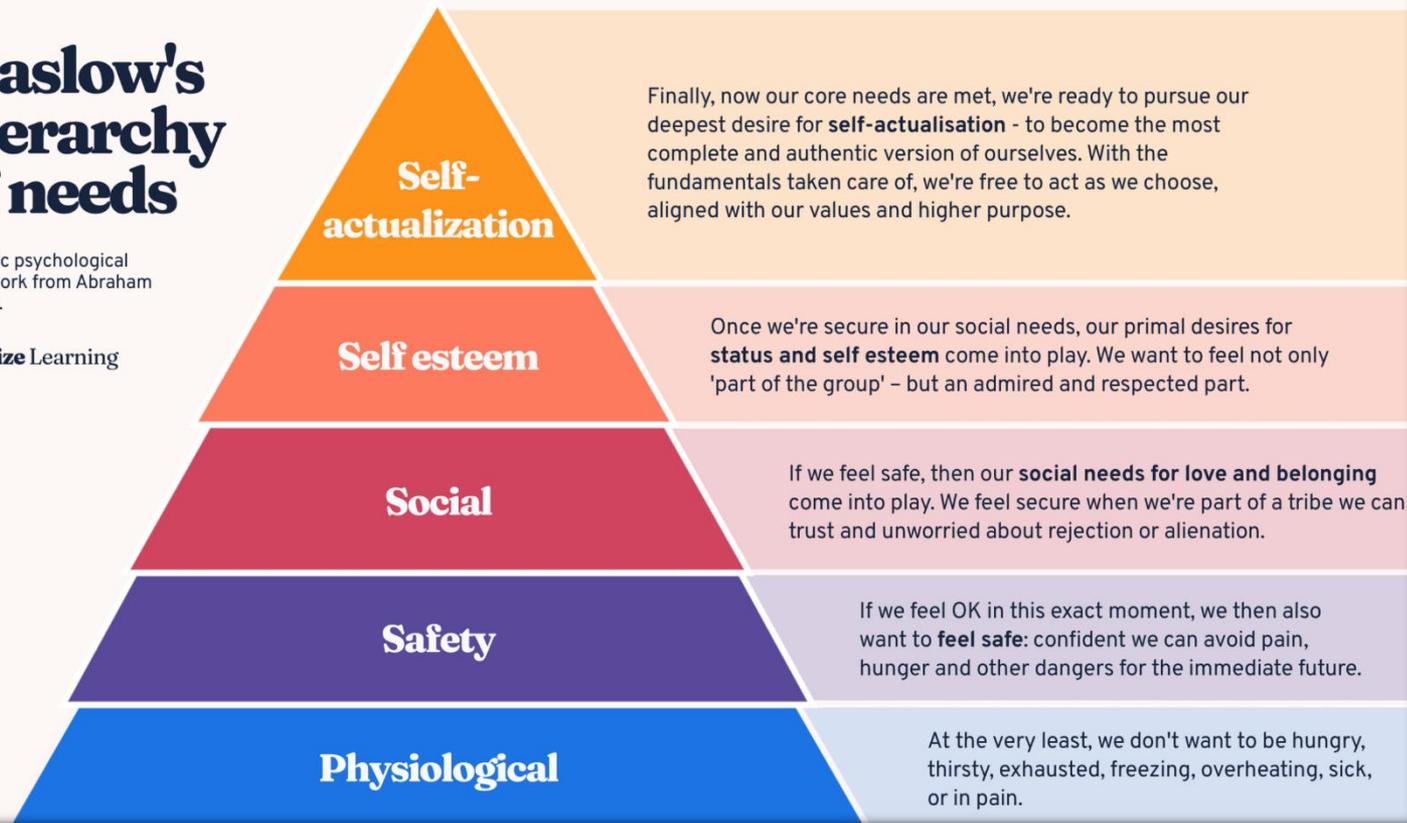
Maslow's hierarchy of needs

A classic psychological framework from Abraham Maslow.

BiteSize Learning

Μήπως οι μαθητές μας παλεύουν για την επιβίωση;

Απαιτούνται προϋποθέσεις για την ανάπτυξη κινήτρων.

Η Πυραμίδα Αναγκών του Maslow στην Εκπαίδευση

ΒΗΜΑΤΑ

για τα
σχολεία

φροντίδα

1^ο

Επίπεδο

Φυσιολογικές ανάγκες

Ανάγκη

Τροφή, Ανάπαυση, Άνεση

Στην τάξη

Δωρεάν γεύματα, νερό, ήρεμο περιβάλλον

Ασφάλεια

Σωματική & συναισθηματική ασφάλεια

Σαφείς κανόνες, ρουτίνες, πρόληψη εκφοβισμού

2^ο

Ανήκειν

Σύνδεση & συμπερίληψη

Οικειότητα εκπαιδευτικού – μαθητή, ομαδική εργασία, χρήση μικρού ονόματος

Εκτίμηση

Αυτοπεποίθηση & αναγνώριση

Θετική ανατροφοδότηση, επιτυχία για όλους, ρόλοι μαθητών

3^ο

Αυτοπραγμάτωση

(εκμεταλλεύομαι πλήρως τις δυνατότητές μου γίνομαι αυτός που θέλω να είμαι)

Σκοπός & ανάπτυξη

Επιλογή, δημιουργικότητα, πάθος για εργασίες, φωνή στη μάθηση

Ερώτημα: Ποιο επίπεδο συχνά παραβλέπεται στο σχολείο μας; Τι μπορεί να γίνει γι'αυτό;

Εκδήλωση κινήτρων χωρίς την ικανοποίηση των βασικών αναγκών;

Θεωρία του Αυτοπροσδιορισμού Self-Determination Theory

Ο άνθρωπος έχει τη φυσική επιθυμία να αναπτυχθεί αλλά μόνο όταν οι ψυχολογικές ανάγκες του καλύπτονται:

Deci & Ryan

Ενδογενή κίνητρα

- **Σύνδεση:** Ο μαθητής νιώθει αποδοχή, υποστήριξη και ασφάλεια.

Επιτυγχάνεται με:

- χαιρετισμό των μαθητών με το μικρό τους όνομα
- συζήτηση προσωπικών βιωμάτων το πρωί (**Kringgesprek**)*
- παιχνίδι ρόλων σε ομάδες
- προσωπικό ενδιαφέρον για τους μαθητές
- δίκτυο υποστήριξης συμμαθητών

- **Αυτονομία:** Ο μαθητής έχει ελευθερία επιλογής (πχ. τύπος/ θέμα εργασίας) και τον έλεγχο της μάθησης (πχ. προσδιορισμός στόχων)

- **Ικανότητα:** Ο μαθητής βιώνει επιτυχία και ανάπτυξη.

Επιτυγχάνεται με:

- απαιτητικές αλλά διαχειρίσιμες εργασίες
- εργασίες σε βήματα (επιμέρους «επιτυχίες»)
- ανατροφοδότηση της προόδου
- δημόσια αναγνώριση
- επανυποβολή εργασίας με διόρθωση των λαθών

Δραστηριότητες για κινητοποίηση στην τάξη

 * **Η Ώρα του Κύκλου (“Kringgesprek”)**: Χαρακτηριστική πρωινή Ολλανδική δραστηριότητα: Τα παιδιά κάθονται σε κύκλο και μοιράζονται μία πληροφορία που αφορά την ημέρα τους ή τα συναισθήματά τους.

Η σειρά σου - «Ζωγράφισε τη Μέρα σου»: Κάτι που έκανες, έμαθες, είδες, απόλαυσες ή σε εξέπληξε χθες μετά το σχολείο. (σε περίπτωση μετακίνησης, πχ. «... ή σε εξέπληξε σχετικά με την κουλτούρα της χώρας»)

Βήμα 2 - Μοιραστείτε τις σκέψεις σας

Καθήστε σε κύκλο, δείξτε τη ζωγραφιά σας και εξηγήστε εν συντομία

Θεωρία του Αυτοπροσδιορισμού – Δραστηριότητα για εκπαιδευτικούς (1)

Δώστε κίνητρα στον Jay

Ο Jay λέει: «Τα Μαθηματικά είναι βαρετά. Δεν τα καταφέρνω. Δε θα μου χρειαστούν ποτέ στη ζωή μου.» Χρησιμοποιήστε τα 3 στοιχεία της Θεωρίας του Αυτοπροσδιορισμού. Σχεδιάστε μια στρατηγική για να δώσετε κίνητρα στον Jay και να τον κάνετε να ξαναενδιαφερθεί για τα Μαθηματικά.

Ιδέες

Αυτονομία: Επιτρέπουμε στον Jay να **διαλέξει ένα πρόβλημα** βασισμένο στα ενδιαφέροντά του (πχ. στατιστικά για τη μουσική, τον αθλητισμό ή τα βιντεοπαιχνίδια). Του προτείνουμε **διαφορετικές μορφές λύσης** (σχέδιο, επεξήγηση, χρήση υπολογιστικής μηχανής, κλπ.)

Ικανότητα: Αρχίζουμε με πιο εύκολα προβλήματα για να χτίσουμε **αυτοπεποίθηση**. Παρακολουθούμε την πρόοδό του και του δείχνουμε τη βελτίωσή του – με διάγραμμα ή σύστημα επιπέδων.

Σύνδεση: «Ζευγαρώνουμε» τον Jay με κάποιον/α συμμαθητή/τρια που είναι υπομονετικός/ή και ευγενικός/ή. Μοιραζόμαστε τον δικό μας αγώνα με τα Μαθηματικά για να χτίσουμε σχέσεις εμπιστοσύνης. Γιορτάζουμε τις μικρές «νίκες» δημόσια ή προσωπικά.

Θεωρία του Αυτοπροσδιορισμού – Δραστηριότητα για εκπαιδευτικούς (2)

Ο Jay συνεχίζει να μισεί τα Μαθηματικά.

Η ανάπτυξη κινήτρων συνδέεται και με τα **συναισθήματα** (φόβος, πλήξη, στενοχώρια)

🧠 Αναγνωρίζουμε τα συναισθήματα → χτίζουμε σχέσεις **εμπιστοσύνης** → 💡 δημιουργούμε **σύνδεση** → οι μαθητές αναπτύσσονται

«Ξέρω ότι σου είναι δύσκολο, αλλά σε έχω δει να αντιμετωπίζεις τα δύσκολα με επιτυχία παλιότερα»

«Είναι φυσιολογικό να νιώθεις ότι έχεις κολλήσει - είναι μέρος της μάθησης»

Βοηθάμε τους μαθητές μας να εκφράσουν τα συναισθήματά τους (για εφήβους 13+)

- **Προσωπικό ημερολόγιο ή αυτοκόλλητα χαρτάκια:** 2 λεπτά ηρεμίας για γράψιμο «Ένα πράγμα που σκέφτομαι σήμερα είναι...», «Ένα πράγμα για το οποίο θέλω να είμαι ευγενικός/ή με τον εαυτό μου είναι...»
- **Θερμόμετρο των συναισθημάτων της τάξης:** Ζητάμε από τους μαθητές να δηλώσουν ανώνυμα πώς νιώθει η ομάδα διαδικτυακά ή με αυτοκόλλητα χαρτάκια → προσαρμόζουμε το μάθημα
- **Μη λεκτική επικοινωνία** (πχ. σχέδιο, χειρονομία, χρωματιστές κάρτες): «Μπορείς να μου δείξεις πώς είναι η μέρα σου με μια χρωματιστή κάρτα;», «Θα ήθελες να το γράψεις ή να μου το πεις αργότερα;», «Δεν είναι ανάγκη να το εξηγήσεις τώρα - θέλω μόνο να ξέρεις ότι καταλαβαίνω πως κάτι συμβαίνει και είμαι εδώ για σένα.» «~~Τι συμβαίνει;~~»

Επίγνωση συναισθημάτων (για εκπαιδευτικούς)

- ✓ Πείτε μας κάτι θετικό από τη σημερινή ημέρα
- ✓ Πείτε μας μια δυσκολία που αντιμετωπίσατε ή κάτι που δεν πήγε όσο καλά περιμένατε σήμερα.
- ✓ Πείτε μας για ποιο πράγμα είστε ενθουσιασμένοι σήμερα.

Σκέψου-Συνεργάσου-Μοιράσου

Πώς αναπτύσσετε την **Αυτονομία**, την **Ικανότητα** και τη **Σύνδεση** στους μαθητές σας;

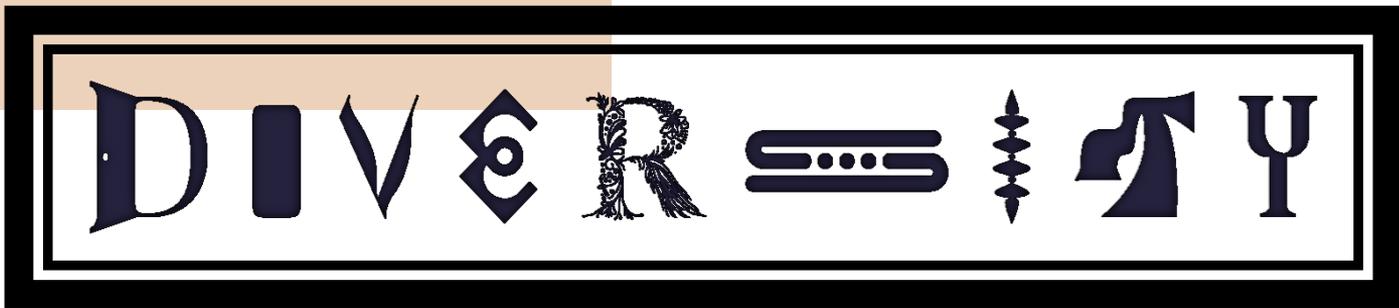
Η Επαγγελματική Εκπαίδευση

NL Ολλανδία (MBO)

Ηλικία	Από 12 ετών
Δομή	4 MBO επίπεδα ανάλογα με τις ικανότητες των μαθητών
Κύρος	Σχετικά υψηλό κύρος, ισχυρή σύνδεση με αγορά εργασίας και περαιτέρω εκπ/ση
Εμπλοκή εργοδοτών	Ισχυρή συνεργασία με τη βιομηχανία και τα περιφερειακά εκπ/κά κέντρα
Ευελιξία	Οι μαθητές μπορούν να αλλάξουν (π.χ. MBO → HBO)
Μαθητικός πληθυσμός	Μεγάλο ποσοστό (60–70%)

FI Φιλανδία (VET)

Ηλικία	Από 16 ετών
Δομή	ΕΕΚ συχνά με γενικά μαθήματα και πρακτική άσκηση
Κύρος	Χαμηλότερο κύρος παρά την κυβερνητική προσπάθεια να την αναβαθμίσει
Εμπλοκή εργοδοτών	Παρόντες αλλά μεγαλύτερος συγκεντρωτισμός
Ευελιξία	Δυσκολότερη η αλλαγή προς τα «πάνω»
Μαθητικός πληθυσμός	Αποτελεί επιλογή αλλά προτιμούν τη Γενική Εκπ/ση

ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΟΤΗΤΑ

Πώς να δημιουργήσουμε κλίμα συμπερίληψης

1. Ποιοι είναι οι μαθητές μας;

Γνωρίζουμε και κατανοούμε το υπόβαθρό, τα ενδιαφέροντα και τις μαθησιακές τους ανάγκες μέσω ερωτηματολογίων και κατ' ιδίαν συζητήσεων.

2. Τι χρειάζονται;

Αναγνωρίζουμε τις προσωπικές, συναισθηματικές, κοινωνικές τους ανάγκες και τους βοηθούμε αν χρειάζεται.

3. Πώς μπορούμε να προσαρμόσουμε το μάθημά μας;

Χρησιμοποιούμε ευέλικτες διδακτικές μεθόδους (UDL*) και πολλαπλούς τρόπους εργασίας και έκφρασης που εξυπηρετούν όλα τα μαθησιακά στυλ.

4. Κατανοούμε τον κόσμο και τη συμπεριφορά τους

Αναγνωρίζουμε εξωτερικές επιρροές στη συμπεριφορά και την απόδοσή τους και προσαρμόζουμε τις προσδοκίες μας στις προσωπικές τους συνθήκες.

5. Επικοινωνούμε με τον τρόπο τους

Προσαρμόζουμε την επικοινωνία στη γλώσσα και τις συναισθηματικές ανάγκες των μαθητών (πχ. οπτικά βοηθήματα, απλοποιημένη γλώσσα, δίγλωσση υποστήριξη)

*UDL (Universal Design for Learning - Καθολική Σχεδίαση για τη Μάθηση): Τι; Πώς; Γιατί;

Ο «Φανταστικός Μαθητής» στον Σχεδιασμό του Μαθήματος

Διαφορετικότητα & Συμπερίληψη

Συχνά σχεδιάζουμε μαθήματα με βάση έναν «φανταστικό μαθητή» → επηρεασμένοι από:

- την εμπειρία μας ως μαθητές
- την εμπειρία μας ως εκπαιδευτικοί
- τι μας «βολεύει»
- τι θεωρούμε ότι οι μαθητές μας κατανοούν, τι τους αρέσει και τι τους δυσκολεύει

Λευκός
Αγόρι
Αυτοπροσδιοριζόμενο φύλο
Νευροτυπικός

Αρτιμελής
Ετερόφυλος

(this is just a start)

Ο αποκλεισμός στην εκπαίδευση οφείλεται στην απόσταση μεταξύ «φανταστικού» και πραγματικού μαθητή

Πρέπει να αναγνωρίσουμε τον πραγματικό μαθητή και να προσαρμόσουμε το μάθημά μας.

Πώς είναι ο «φανταστικός μαθητής» σας;

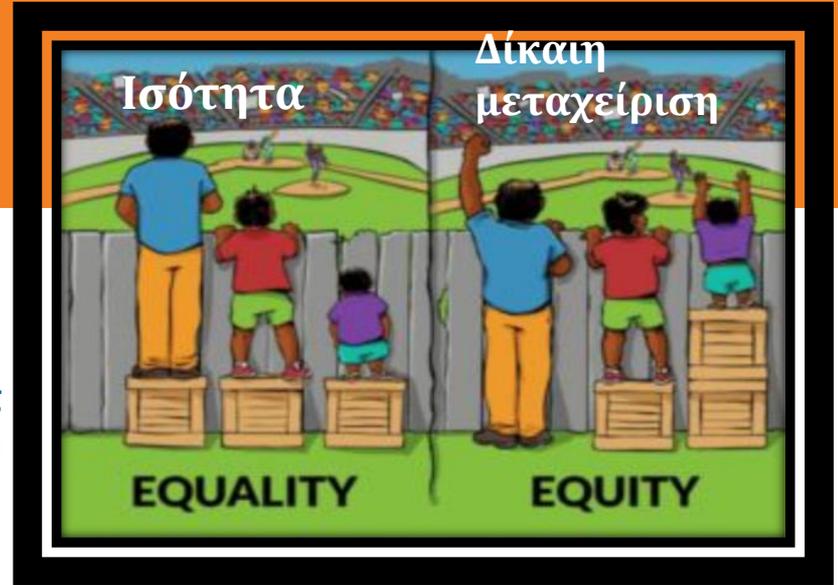
Δίκαιη μεταχείριση & Ισότητα

Ισότητα → ίδια μεταχείριση σε όλους
(πχ. ίδια εργασία)

Δίκαιη Μεταχείριση → προσαρμογή στις ανάγκες του κάθε μαθητή (πχ. διαφορετική εργασία)

Διαφορετικότητα → μαθησιακό στυλ, μαθησιακές ή άλλες **δυσκολίες**, **ταλέντα**, κοινωνικοπολιτισμικό **υπόβαθρο**, ταυτότητα **φύλου**, **γλωσσική** ικανότητα, **τραύμα** ή εμπειρία **μετανάστευσης** κλπ.

Πώς υποστηρίζουμε του μαθητές αυτούς;

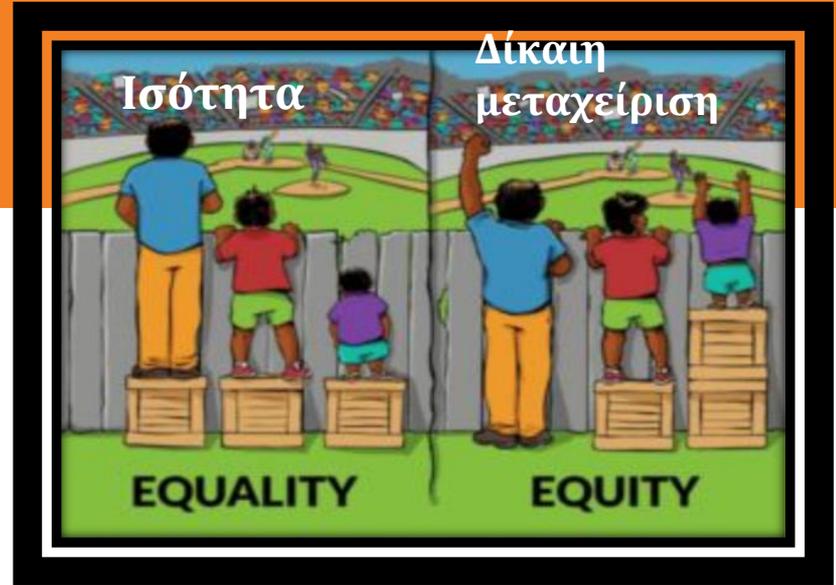
παράδειγμα: Για μαθητές με δυσλεξία

Χρησιμοποιούμε: εικόνες και
σχεδιαγράμματα - όχι μεγάλα, περίπλοκα
κείμενα

Στοίχιση στα αριστερά, σταθερή μορφή
κειμένου - όχι αλλαγές γραμματοσειράς,
μορφής κλπ.

Διαφορετικές μορφές υλικού: ήχος, βίντεο

Αφήνουμε τον μαθητή να προσαρμόσει
την αντίθεση εικόνας

Τεστ: Σπίτι - Δέντρο - Άνθρωπος

House-Tree-Person (HTP) test

John N. Buck (1940s)

Ένας τρόπος να γνωρίσουμε
τους μαθητές μας

1. Τα άτομα ζωγραφίζουν ένα **Σπίτι**, ένα **Δέντρο** & έναν **Άνθρωπο** σε διαφορετικά χαρτιά
2. Εξηγούν τι ζωγράρισαν ή απαντούν σε ερωτήσεις.

Σπίτι = οικογενειακή ζωή, ασφάλεια, σχέσεις

Δέντρο = εσωτερικός εαυτός, προσωπικότητα, δύναμη, σταθερότητα

Άνθρωπος = κοινωνικός εαυτός, αυτοεικόνα, διαπροσωπικές δυναμικές

Πώς μπορούμε να αντιληφθούμε τις διαφορές στους μαθητές μας;

1. Μαθησιακό στυλ (Fleming)

Στυλ

Οπτικό

Ακουστικό

Διάβασμα/Γράψιμο

Κινησθητικό

Μαθαίνει καλύτερα με...

Διαγράμματα, πίνακες, χάρτες

Συζητήσεις, καταγραφές

Σημειώσεις, φωτοτυπίες, κείμενο

Πράξη, κίνηση, πραγματικά παραδείγματα

Ιδέα: Δίνουμε διαφορετικές επιλογές σε μία άσκηση και βλέπουμε τι «δουλεύει» καλύτερα για κάθε μαθητή

2. Πολλαπλή νοημοσύνη (Howard Gardner)

Ο Gardner έδειξε ότι το IQ δεν είναι ένα αλλά **έχει πολλές μορφές**. Επομένως οι άνθρωποι **μαθαίνουν καλύτερα** όταν το υλικό **συνδέεται** με την **κυρίαρχη νοημοσύνη** τους.

☀ Οι 8 μορφές Νοημοσύνης:

- **Λεκτική** (λέξεις)
- **Λογικο-μαθηματική** (αριθμοί και λογική)
- **Χωρική** (οπτική/εικόνες)
- **Σωματική-Κινησθητική** (κίνηση)
- **Μουσική** (ήχος και ρυθμός)
- **Διαπροσωπική** (άνθρωποι)
- **Ενδοπροσωπική** (αυτοστοχαστική)
- **Φυσιοκρατική** (φύση)

🔍 Εφαρμογή:

(1) Οι μαθητές **απαντούν στο ερωτηματολόγιο** της Πολλαπλής Νοημοσύνης →

<https://www.lauracandler.com/freebies/MISurveyforKidsFreebie.pdf>

(2) **Παρατηρούμε πώς διαχειρίζονται τις εργασίες τους** (πχ. τους αρέσει να παρουσιάζουν, να κατασκευάζουν, να σχεδιάζουν, να επιχειρηματολογούν)

Εμείς πού βρισκόμαστε;

<https://www.idrlabs.com/multiple-intelligences/test.php>

3. Ρουτίνες Σκέψης (Harvard Project Zero)

Πώς οι μαθητές επεξεργάζονται τις πληροφορίες;

 Παραδείγματα:

- **Δες-Σκέψου-Αναρωτήσου** - καλλιεργεί την παρατήρηση, την ερμηνεία και την περιέργεια
- **Σκέψου-Συνεργάσου-Μοιράσου** - υποστηρίζει την λεκτική έκφραση και τον αναστοχασμό
- **Ισχυρίσου-Υποστήριξε-Αμφισβήτησε** - κριτική σκέψη και επιχειρηματολογία
- **Σκεφτόμουν παλιότερα / Σκέφτομαι τώρα** - παρακολουθεί την αλλαγή τρόπου σκέψης

 Εφαρμογή:

- Εφαρμόζουμε αυτές τις ρουτίνες σε διαφορετικά μαθήματα και βλέπουμε την ανταπόκριση των μαθητών.
- Ζητάμε από τους μαθητές να σκεφτούν ποια ρουτίνα τους βοηθάει να καταλάβουν καλύτερα.

See, Think, Wonder

(παράδειγμα)

SEE

What do you see?

THINK

What do you think is going on?

WONDER

What does it make you wonder?

ΔΕΣ - Τι παρατηρείς; (Παρατηρούν: λεπτομέρειες; συναισθήματα; χρώματα; νούμερα; κίνηση;) **Μαθαίνουμε πώς βλέπουν οι μαθητές μας τον κόσμο**

ΣΚΕΨΟΥ - Τι πιστεύεις ότι συμβαίνει; (Ερμηνεύουν: με λογική / διαίσθηση / δημιουργικότητα; την πραγματικότητα; Χρησιμοποιούν προηγούμενη γνώση / απλώς μαντεύουν;) **Μαθαίνουμε πώς κατανοούν παρατηρώντας**

ΑΝΑΡΩΤΗΣΟΥ - Τι ερωτήσεις έχεις; (Δείχνει την περιέργεια και την προσωπική σύνδεση: τι τους ενδιαφέρει; τι τους μπερδεύει; τι θέλουν να κάνουν μετά;) **Μαθαίνουμε που θέλει να πάει η σκέψη τους**

4. Τρόπος Σκέψης

Διαφορετικός για κάθε μαθητή

- **Αναλυτικός** → **Λογικός** και **δομημένος**
- **Οπτικός** → Σκέφτεται με **εικόνες** και **μοτίβα**
- **Ενσυναισθητικός** → Επικεντρώνεται στα **συναισθήματα** και τις **σχέσεις**
- **Δημιουργικός** → Βρίσκει «**αναπάντεχες**» **ιδέες**

Μήπως, τελικά, δε μπορούμε να σχεδιάσουμε μαθήματα που «βολεύουν» όλους τους μαθητές μας;

Προσωποποιημένη Μάθηση: Καθολική Σχεδίαση για τη Μάθηση (Universal Design for Learning - UDL)

Ένα πλαίσιο δημιουργίας εύκολα κατανοητών, ευέλικτων και συμπεριληπτικών μαθημάτων για όλους τους μαθητές - ένα μάθημα, πολλές επιλογές για όλους.

Οι 3 αρχές:

Πώς ενθαρρύνουμε την περιέργεια, την παρακίνηση και την επιμονή; Με

(α) επιλογές (τι, πώς, με ποιον θα μάθεις)

(β) σύνδεση με την πραγματικότητα

(γ) παιχνίδια, προκλήσεις και ιστορίες σε

(δ) ασφαλές περιβάλλον. πχ. επιλογή ηφαιστείου για έρευνα

Engagement

(εμπλοκή)

Πώς αναπαριστούμε την πληροφορία, ώστε όλοι οι μαθητές να την καταλαβαίνουν; Με

(α) οπτικά και ακουστικά μέσα και κείμενο

(β) απλοποιημένες εκδοχές, υπότιτλους ή δίγλωσσες επιλογές

(γ) πρακτικά μοντέλα, νοητικοί χάρτες ή χειρονομίες. πχ. διάγραμμα, βίντεο, απλοποιημένη περίληψη

Representation

(αναπαράσταση)

Πώς μπορούν οι μαθητές να δείξουν τι ξέρουν με διαφορετικούς τρόπους; Με

(α) επιλογή (γραπτά, προφορικά, ζωγραφίζοντας, κατασκευάζοντας, καταγράφοντας)

(β) εργαλεία (λόγος-σε-κείμενο, παρουσιάσεις, πραγματικά μοντέλα

(γ) δημιουργικές μορφές που ανταποκρίνονται στους μαθησιακούς στόχους. πχ. μοντέλο, ομιλία, κινούμενα σχέδια

Action &

Expression

(δράση &

έκφραση)

Εφαρμογή

Επιλέξτε ένα μάθημα και συμπληρώστε τον πίνακα

Αρχή UDL	Αναρωτηθείτε	Οι ιδέες μου
Εμπλοκή	Πώς μπορώ να δημιουργήσω ενδιαφέρον;	
Αναπαράσταση	Πώς μπορώ να εξηγήσω το περιεχόμενο με διαφορετικούς τρόπους;	
Δράση και Έκφραση	Πώς μπορούν οι μαθητές να δείξουν τι γνωρίζουν με διαφορετικούς τρόπους;	

σημ. Αλλάξτε τον τρόπο σκέψης: Αντί για «Γιατί;», αναρωτηθείτε «Πώς;»
πχ. Γιατί οι μαθητές μου δε με προσέχουν; Πώς θα κάνω τους μαθητές μου να με προσέχουν;

UDL Σχέδιο Μαθήματος Τα βήματα

1. Προσδιορισμός εκπαιδευτικών **στόχων** → τους αναλύουμε
2. **Ποικιλομορφία** μαθητών: Αξιολογούμε τις **ικανότητές** και προβλέπουμε τα κενά και τους **περιορισμούς** τους.
3. Ο **σχεδιασμός της τάξης**: Τι πρέπει να αλλάξει για να δημιουργηθεί η τάξη του UDL; Τα θρανία;
4. Αξιολογούμε την υπάρχουσα **γνώση** των μαθητών. Ποιες γνώσεις χρειάζονται; Πώς θα την αξιολογήσουμε;
5. Τι είδους **υλικό** χρειάζονται οι μαθητές; Ίντερνετ; Ηχογραφημένες οδηγίες;
6. Ποια είναι τα **πολλαπλά μέσα εμπλοκής, αναπαράστασης και έκφρασης** για τους μαθητές;
7. Αναστοχασμός: Πώς οι μαθητές θα **συνδέσουν** τη νέα γνώση με την **καθημερινότητά** τους; Μικρή εργασία; Σημειώματα στην πλατφόρμα διαδικτυακών μαθημάτων;
8. Μετά το μάθημα: Σε τι θα θέλαμε να επικεντρωθούμε στο **μέλλον**;

Χρήση ΑΙ για σχέδια μαθήματος

Σχεδιασμός μαθημάτων γρηγορότερα και εξυπνότερα

Εργαλείο: ChatGPT / Copilot / Poe

Τι κάνει: Δημιουργεί τον σκελετό, παραδείγματα και μαθησιακούς στόχους.

Εξήγηση σύνθετων εννοιών

Εργαλείο: ChatGPT / Curipod

Τι κάνει: Αναλύει δύσκολα θέματα σε απλή γλώσσα ή σε οπτικό υλικό.

Υποστήριξη γλωσσικής μάθησης και πολύγλωσσων τάξεων

Εργαλεία: DeepL / Google Translate / Text-to-Speech tools

Τι κάνει: Μεταφράζει, απλοποιεί ή διαβάζει δυνατά.

Δημιουργία οπτικού υλικού, αφίσας ή σλάιντς

Εργαλείο: Canva Magic Design / DALL-E / Microsoft Designer

Τι κάνει: Παράγει δημιουργικό οπτικό υλικό ή υλικό για την τάξη.

Βοήθεια στους μαθητές για να εκφραστούν

Εργαλείο: AudioPen / ChatGPT / Canva

Τι κάνει: Υποστηρίζει τους μαθητές στη συγγραφή, οργάνωση ή παρουσίαση ιδεών.

Επιλογές συμπεριληπτικής αξιολόγησης

Εργαλείο: Eduaide.ai / MagicSchool.ai / ChatGPT

Τι κάνει: Βοηθάει στη δημιουργία καταλόγου κριτηρίων αξιολόγησης (ρουμπρίκας), εναλλακτικής αξιολόγησης και σαφούς ανατροφοδότησης.

✗ κακής ποιότητας ερώτημα

«Δώσε μου ένα σχέδιο μαθήματος»

«Πώς να διδάξω Μαθηματικά;»

«Γράψε μου μια δραστηριότητα για παιδιά»

«Βοήθησέ με με τη συμπερίληψη»

? Γιατί δε δουλεύει

Υπερβολικά ευρύ - έλλειψη αναφοράς σε υποκείμενο, ηλικία ή στόχο.

Δεν προσδιορίζει θέμα, επίπεδο ή περιβάλλον.

Δεν αναφέρεται η τάξη, το γνωστικό αντικείμενο και ο μαθησιακός στόχος.

Υπερβολικά γενικό - το ΑΙ δεν ξέρει τι είναι η συμπερίληψη σε αυτό το περιβάλλον

«Δώσε μου ένα 30λεπτο σχέδιο μαθήματος για 12χρονα με θέμα τον κύκλο του νερού χρησιμοποιώντας τις αρχές UDL.»

«Προσάρμοσε το κείμενο για δυσλεκτικό μαθητή χρησιμοποιώντας απλή γραμματοσειρά και οπτικά βοηθήματα.»

«Δώσε μου 3 τρόπους να αξιολογήσω τη Γαλλική Επανάσταση χωρίς γραπτή δοκιμασία.»

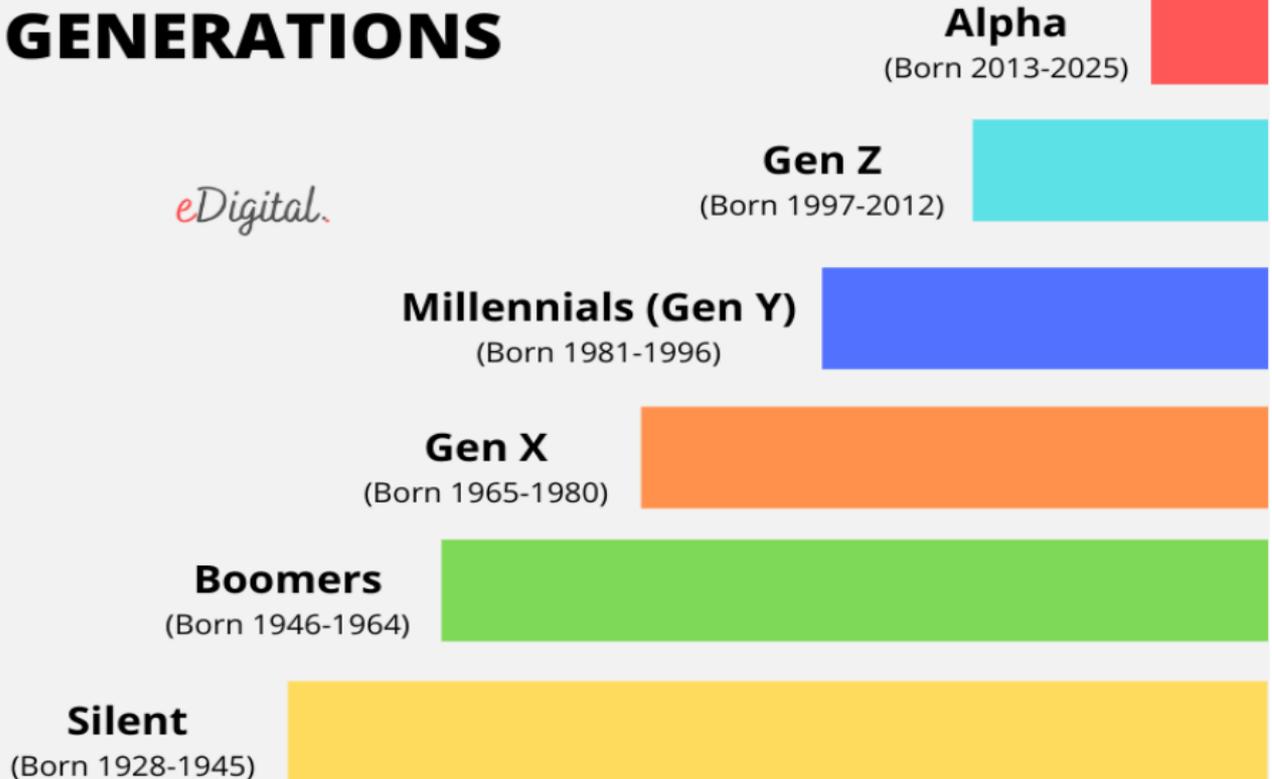
«Σχεδίασε μια ομαδική δραστηριότητα για τα κλάσματα για μαθητές με διαφορετικά μαθησιακά στυλ (οπτικό, ακουστικό, κιναισθητικό).»

Ποικιλομορφία: Διαφορετικές γενιές στην τάξη

Διαφορά στην εποχή, τις αξίες, τις συνήθειες, την τεχνολογία, τα συναισθήματα και τον τρόπο σκέψης.

GENERATIONS

eDigital.

Βασικές Διαφορές εν συντομία:

	Boomers	Gen X	Millennials	Gen Z	Gen Alpha
Τεχνολογική άνεση	Χαμηλή-Μέση	Μέση-Υψηλή	Υψηλή	Πολύ Υψηλή	Εγγενής
Ανατροφοδότηση	Αργά (βαθμολογία τέλους)	Επιθυμία για αυτονομία	Τακτική ανατροφοδότηση	Άμεση + συναισθηματική ασφάλεια	Γρήγορη, οπτική, παιχνιδιοποιημένη
Μορφή περιεχομένου	Κείμενο	Κείμενο + οπτικό υλικό	Συνδυασμός (κείμενο + πολυμέσα)	Οπτικό υλικό, βίντεο, μικρομαθήματα	Πολυμέσα, διάδραση
Μαθησιακός ρυθμός	Αργός και δομημένος	Μέτριος και ευέλικτος	Ευέλικτος και συνδεδεμένος	Γρήγορος με καθοδήγηση	Μικροδραστηριότητες και μάθηση σε «δόσεις»
Κινητρα	Καθήκον, πειθαρχία	Ανεξαρτησία	Σκοπός, σχετικότητα	Σύνδεση, ανήκειν	Διασκέδαση, ανατροφοδότηση, ερεθίσματα

Γεγονότα και αλλαγές που έχουν επηρεάσει τις Γενιές Z και Άλφα. Ποιες δυσκολίες αντιμετωπίζουν;

Μέσα κοινωνικής δικτύωσης, οικονομική κρίση, Covid-19, κρυπτονομίσματα, κλιματική αλλαγή, Τεχνητή Νοημοσύνη, πολιτική κατάσταση στις ΗΠΑ, έξοδος Βρετανίας από ΕΕ.

(1) Ανησυχητική αύξηση στις ψυχικές ασθένειες ανάμεσα στους νέους.

- **Ψυχικές διαταραχές** σε περίπου 11.2 εκ. παιδιά και νέους **κάτω των 19 στην ΕΕ** - αποτελούν το 13% του συνόλου. [UNICEF](#)
- **Έφηβοι 15-19 ετών**: Σχεδόν 1 στα 5 αγόρια και πάνω από το 16% των κοριτσιών παρουσιάζουν ψυχικές ασθένειες. [UNICEF](#)
- **Ποσοστά αυτοκτονιών**: Ο δεύτερος λόγος θανάτου στα άτομα 15-19 ετών στην ΕΕ - το 17% των θανάτων σε αυτή την ομάδα. [UNICEF](#)
- **Αντίκτυπο του COVID-19**: Στις περισσότερες Ευρωπαϊκές χώρες **διπλασιάστηκαν** τα ψυχικά προβλήματα ανάμεσα στα 15χρονα ως 24χρονα άτομα κατά τη διάρκεια της πανδημίας. [Europees Parlement](#)

(2) Πίεση Κοινωνικών Μέσων Δικτύωσης & Άγχος Ταυτότητας

- Συνεχής **συναγωνισμός**
- **Φόβος** μη χάσουν κάτι
- **Εκφοβισμός** στο διαδίκτυο
- **Άγχος** εικόνας του σώματος
- **Τελειομανία** για την απόδοση

NL Η Ολλανδική Απάντηση

- **Αγωγή του Πολίτη** - περιλαμβάνει γραμματισμό για τα μέσα και τη διαδικτυακή συμπεριφορά
- **Δίκτυα** για τη συμπερίληψη της κοινότητας LGBTQ+
- Αυξανόμενη προσοχή στη **συμπεριληπτική πολιτική** στη Β'βάθμια εκπ/ση.

Στην τάξη:

Συζήτηση για τη διαδικτυακή ταυτότητα σε σχέση με τον πραγματικό εαυτό στην ώρα του Μέντορα, της Ηθικής ή της Τέχνης & Πολιτισμού.

(3) Αυξανόμενη Πόλωση και «Φούσκες της Γνώμης»

 Οι μαθητές μεγαλώνουν μέσα σε **ψηφιακές φούσκες** βλέποντας αυτά με τα οποία συμφωνούν
 → **Περιορισμένη έκθεση στο διαφορετικό**, δυσκολία στη συζήτηση ή τη διαφωνία, «άσπρη» ή «μαύρη» άποψη για τα πράγματα

NL Η Ολλανδική απάντηση:

- Τα σχολεία υποχρεούνται να παρέχουν **ουδέτερη εκπ/ση** και διδασκαλία του **σεβασμού** στο **διαφορετικό**
- Τα μαθήματα για τον ενεργό πολίτη **επανασχεδιάζονται** για να αντιμετωπίσουν την πόλωση και να αναπτύξουν δεξιότητες διαλόγου

Στην τάξη:

Χρήση ασκήσεων «**Παλιά πιστεύα ότι/ τώρα πιστεύω ότι**» ή αντιλογίες με **ανατεθειμένους ρόλους** για την καταπολέμηση της προκατάληψης

(4) Η Αμνησία της Google & η Εξάρτηση από την Τεχνολογία

 Οι μαθητές **θυμούνται λιγότερα** επειδή μπορούν να τα «γκουγκλάρουν»

 → Ρηχότερη μάθηση, μικρότερη συγκράτηση πληροφοριών και λιγότερη μακροχρόνια κατανόηση

NL Η Ολλανδική απάντηση :

• Έμφαση στον **ψηφιακό γραμματισμό** ως **βασική δεξιότητα** (Curriculum.nu) και στην **αξιολόγηση της πληροφορίας**

 Στην τάξη:

Σύγκριση εργασιών βασισμένων στη **μνήμη** και στην **αναζήτηση πληροφοριών** – οι μαθητές κρίνουν τις συνήθειές τους

Τεστ Ψηφιακής Αμνησίας

1. Θυμάστε 3 **τηλέφωνα** εκτός από το δικό σας;
2. Θυμάστε απ' έξω το **τηλέφωνο** του/της καλύτερου/ης σας **φίλου/ης**;
3. Θυμάστε τη **διεύθυνση** της εργασίας σας ή του γιατρού σας;
4. Ποια είναι η **πρωτεύουσα** της Σρι Λάνκα;
5. Θυμάστε το **τελευταίο άρθρο ή βίντεο** που είδατε - ή το προσπεράσατε αμέσως;
6. Ποιο είναι το **τελευταίο πράγμα που γκουγκλάρατε** - θυμάστε ακόμη την **απάντηση**;
7. Αν σας **έπαιρναν το τηλέφωνο για μια μέρα**, τι **δε θα μπορούσατε** ξαφνικά να κάνετε;

Τι δυσχεραίνει την κατάσταση;

Καθημερινή έκθεση σε εκατοντάδες μηνύματα, εικόνες, προτροπές - ανάγκη για διαρκές φιλτράρισμα → Διαβάζουμε «πεταχτά», κυλάμε τον δρομέα, ξεχνάμε

Χρήση τηλεφώνου: απόσπαση προσοχής - συνεχή μηνύματα και η ντοπαμίνη της ανατροφοδότησης

Θέματα ύπνου: η χρήση οθόνης αργά το βράδυ μειώνει την ποιότητα του ύπνου

Αδιάκοπη ανάγνωση δυσάρεστων ειδήσεων (doomscrolling): αδιάκοπη παθητική κατανάλωση, νοητική κούραση

Υπερδιέγερση: Αδιάκοπο, γρήγορο και δυνατό περιεχόμενο - αδυναμία για ηρεμία

NL Η Ολλανδική Απάντηση: Απαγόρευση των κινητών στα σχολεία της Β'βάθμιας εκπ/σης (2024)

Γραμματισμός των μέσων ως μάθημα

Εκπαίδευση των εκπαιδευτικών στη συνειδητή (όχι υπερβολική) χρήση των ψηφιακών μέσων

Χαρακτηριστικά της Γενιάς Z και της Γενιάς Άλφα

- **Πολίτες του κόσμου**
- Οι influencers τους τα εξηγούν καλύτερα
- **Εσωστρέφεια**
- **Επίπεδη ιεραρχία** → Ο δάσκαλος θεωρείται απλώς συντονιστής
- Χρήση εικόνων και **οπτικών εργαλείων**
- **Εξατομίκευση**
- **Τεχνολογική εξάρτηση** (πχ. θεραπευτής μέσω Τεχνητής Νοημοσύνης)
- Ανάγκη για **προσέλκυση της προσοχής** τους μέσα σε λιγότερο από 30 δευτερόλεπτα
- Ανάγκη για εκπαιδευτικό «διασκεδαστή» και όχι «δάσκαλο»

Υπερβολική πληροφορία → μείωση εύρους προσοχής σε σχέση με το 2000
→ δυσκολία απομνημόνευσης

https://www.youtube.com/watch?v=IGQmdoK_ZfY (πείραμα: η προσοχή σε ένα πράγμα οδηγεί στην αγνόηση άλλων)

Τρόποι αύξησης του εύρους προσοχής (attention span) των μαθητών

1. Σωματική δραστηριότητα

Ενδιάμεσο διάλειμμα με: Τέντωμα, αλματάκια, παιχνίδι με μπάλα

2. Εκπαίδευση προσοχής στην τάξη

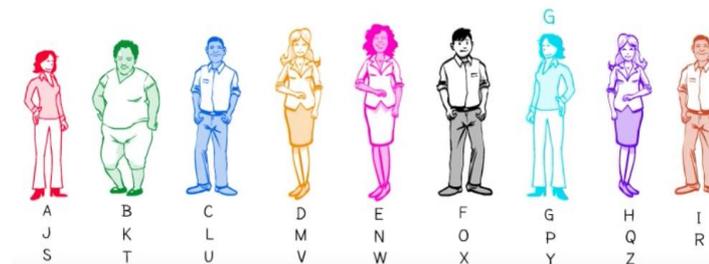
- Συζήτηση: Πώς προσέχουμε καλύτερα;
- Παιχνίδι αντίστροφης μέτρησης με παράλειψη συγκεκριμένων αριθμών
- Περιγραφή αντικειμένου από μνήμης
- Pomodoro Technique: 25λεπτα εργασίας με 5λεπτα διαλείμματα. Μετά το 4^ο 25λεπτο διάλειμμα 15-30 λεπτών. Συζήτηση.

3. Προσαρμογή του χρόνου συνεχούς εργασίας (υπολογίζουμε 2 - 5 λεπτά/έτος ηλικίας)

4. Δραστηριότητα: Η ανθρώπινη γραφομηχανή

5. Παιχνίδια μνήμης <https://www.memozor.com/memory-games/by-theme>

6. Αξιολόγηση της δυσκολίας των εργασιών από τους μαθητές

Σύνδεση με τους μαθητές μας: Μιλάμε τη γλώσσα τους

Κατανοούμε τους επαγγελματικούς τους στόχους

Μιλάμε ανοιχτά για θέματα σεξουαλικότητας, φύλου και διαφορετικότητας

Στην Ολλανδία: «Η εβδομάδα των ανοιξιάτικων πεταλούδων»

Δραστηριότητα: Βρείτε Ομοιότητες και Διαφορές

Σε ζευγάρια δημιουργήστε το **διάγραμμα Venn**.

Αριστερός κύκλος: Τα δικά μας μοναδικά χαρακτηριστικά

Δεξιός κύκλος: Τα μοναδικά χαρακτηριστικά του άλλου

Στο κέντρο: Τα **κοινά** χαρακτηριστικά
Ενημέρωση της ολομέλειας

Προσοχή στα Emojis! – Η κάθε γενιά τα χρησιμοποιεί διαφορετικά... ή φτιάχνει καινούργια.

Thumbs Up

- *Gen Z*: παθητικό-επιθετικό, ψυχρό ή σαρκαστικό
- *Millennials*: ευγενική, χαλαρή συμφωνία
- *Boomers*: ενθουσιώδης αποδοχή – “υπέροχη δουλειά!”

Γελάω με δάκρυα

- *Gen Z*: παλιομοδίτικο και πολυχρησιμοποιημένο
- *Millennials*: «αστείο»
- *Boomers*: τρελά γέλια

Κρανίο

- *Gen Z*: «Πεθαίνω στα γέλια»
- *Millennials*: μερικές φορές black humour
- *Boomers*: κυριολεκτικά θάνατος

Γελάω με γοερό κλάμα

- *Gen Z*: «υπερβολικά αστείο»
- *Millennials*: βαθειά θλίψη
- *Boomers*: θλίψη

OK

- *Gen Z*: ειρωνικό
- *Millennials*: “cool” ή “όλα καλά”
- *Boomers*: “τέλειο”

Γκριμάτσα

- *Gen Z*: “ωχ, αμάν!”, αμηχανία
- *Millennials*: αγχωμένος, νιώθω περίεργα
- *Boomers*: αβέβαιη η ερμηνεία του

Γορίλλας:Υπερβολικά

αρρενωπός, «κτήνος»
 Κλόουν:Κοροϊδευτικό για κάποιον αγαθό, συναισθηματικό ή χαζούλη.

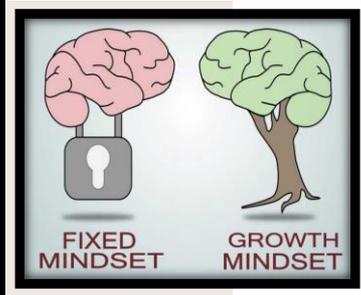
 Τσεκούρι:Επιθετικό – συχνά για απειλή ή κυριαρχία

 Ρομπότ: Non-Playable Character (NPC) – κάποιος με προκαθορισμένη συμπεριφορά και καμία προσωπικότητα

Νοοτροπία Ανάπτυξης & Αμετάβλητος τρόπος σκέψης

<https://www.youtube.com/watch?v=M1CHPnZfFmU>

Πώς καλλιεργούμε τη Νοοτροπία Ανάπτυξης στην τάξη;

1. Δεν **επαινούμε** την εξυπνάδα αλλά την **προσπάθεια**: «Τέλεια! Ο τρόπος που διάβασες αυτή τη φορά βοήθησε. Να το ξανακάνεις!»
2. Χρησιμοποιούμε **διαφορετικές διδακτικές στρατηγικές**
3. Ενθαρρύνουμε τους μαθητές να δώσουν **εκτενέστερες απαντήσεις**: «Εξηγήστε»
4. **Εξηγούμε** τον σκοπό μιας έννοιας στον **πραγματικό κόσμο**: γιατί έχει σημασία, πώς χρησιμοποιείται, πώς θα φανεί χρήσιμη στο μέλλον
5. Χρησιμοποιείτε περισσότερο τη φράση «**Όχι ακόμη**» : «Δεν είσαι **ακόμη** καλός σε αυτό το θέμα» →
- 6. Διδάσκουμε τους μαθητές μας να **μιλούν θετικά για τον εαυτό τους**.
7. **Πορτφόλιο**: Οι μαθητές δημιουργούν φάκελο των επιτυχιών τους (εργασίες, τεστ κλπ.)

Ο δρόμος για την καλή επικοινωνία

- **Ενεργή ακρόαση**
- Κατάλληλη στάση και **γλώσσα του σώματος**
- Φιλικός/Κατάλληλος **τόνος**
- **Οπτική επαφή**
- Καθαρή **άρθρωση**
- **Ενσυναίσθηση & Σεβασμός**

Εκπαιδευτικοί & Εκπαίδευση

Σημαντικό!

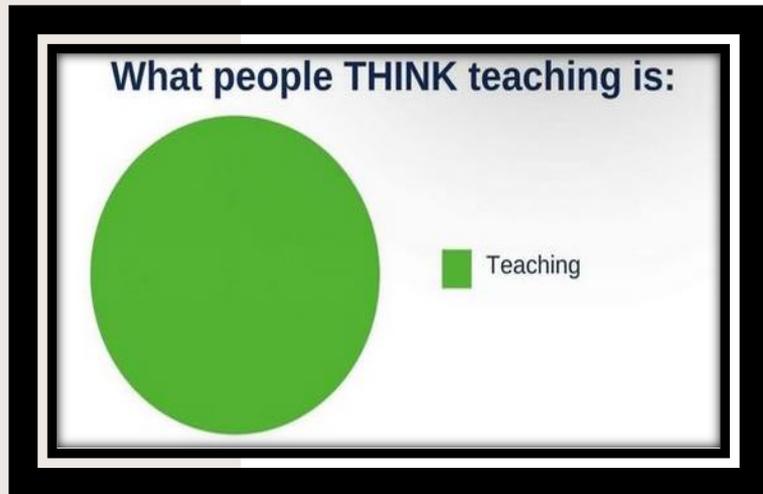
Η διδασκαλία είναι από τα επαγγέλματα με τη μεγαλύτερη επιρροή, αλλά και τις μεγαλύτερες απαιτήσεις στον κόσμο

- Ο σπουδαίος δάσκαλος δε μεταδίδει γνώση - χτίζει **εμπιστοσύνη, περιέργεια και χαρακτήρα**
- Μαθητές με ισχυρούς δασκάλους παρουσιάζουν πρόοδο 1,5 χρονιάς σε 1 χρόνο
- Σύμφωνα με την UNESCO και τον ΟΟΣΑ, η **ποιότητα του δασκάλου** είναι ο μοναδικός ενδοσχολικός παράγοντας που επηρεάζει την **επιτυχία των μαθητών**
- Ακόμη και η **καθημερινή παρουσία του δασκάλου** αφήνει **σημάδι** που διαρκεί κι εκτός σχολείου
- Στόχος είναι η βελτίωση του συστήματος, αλλά **το σύστημα λειτουργεί χάρη στους δασκάλους**

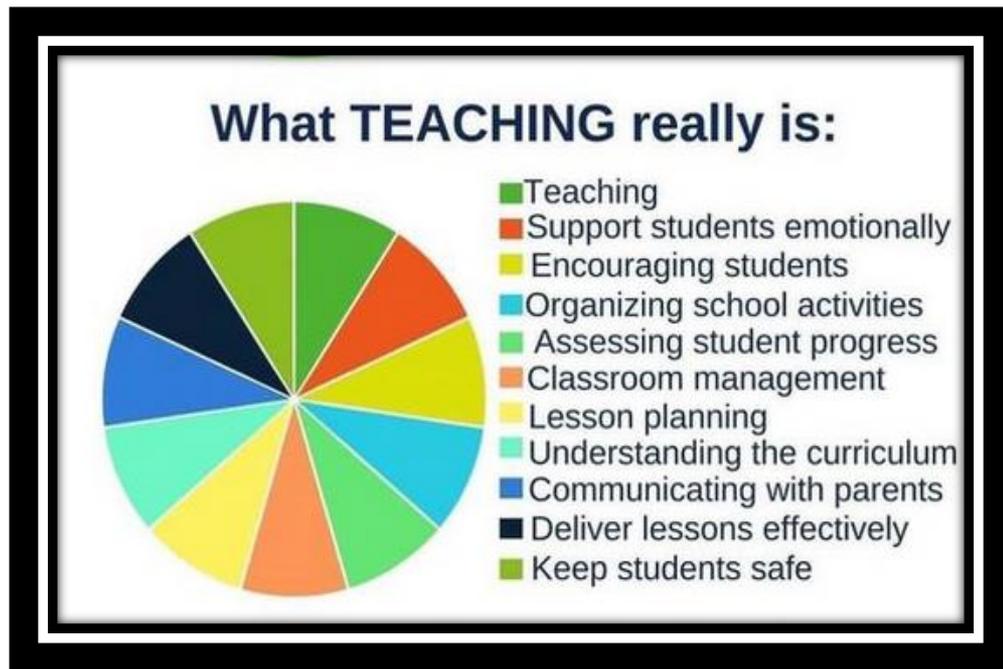
Η διδασκαλία είναι δύσκολη

Να είστε περήφανοι για τον εαυτό σας

Οι άνθρωποι πιστεύουν ότι
η διδασκαλία είναι...

ενώ είναι...

Κίνδυνοι για την υγεία των εκπαιδευτικών

Αύξηση της ψυχικής εξουθένωσης παγκόσμια: **Πάνω από το 40% των εκπ/κών αντιμετωπίζουν υψηλά επίπεδα άγχους** κάθε εβδομάδα, κυρίως εξαιτίας:

- της συναισθηματικής φόρτισης,
- της έλλειψης ισορροπίας εργασίας και προσωπικής ζωής και
- της αυξανόμενης διοικητικής δουλειάς.

Αποτέλεσμα μακροπρόθεσμο:

- μειωμένη απόδοση,
- κακή υγεία,
- προβλήματα σχέσεων,
- έλλειψη λόγου ύπαρξης

Οι εκπαιδευτικοί στην Ολλανδία

Μισθός & Εκπαίδευση

Σπουδές για το επάγγελμα του εκπαιδευτικού

- **Δημοτικό:** 4-ετείς σπουδές για Πτυχίο Πανεπιστημίου Εφαρμοσμένων Επιστημών
- **Γυμνάσιο-Λύκειο:** 4-ετείς σπουδές για Πτυχίο Πανεπιστημίου Ή 1-3 έτη για Μεταπτυχιακό στα ανώτερα επίπεδα
- Έμφαση στη **βαθεία γνώση του αντικειμένου διδασκαλίας**, την **πρακτική διδασκαλία** και τη **συμπερίληψη**
- **Ελλείψεις εκπ/κών** κυρίως στις πόλεις (και στα STEM και το Δημοτικό)

Επίπεδο

Μηνιαίο Ακαθάριστο Εισόδημα σε ευρώ

Δημοτικό

€3,301

Γυμνάσιο-Λύκειο

€3,301 – €3,960

Με προϋπηρεσία

Μέχρι €5,862+

Μηνιαίος αρχικός μισθός (πλήρες ωράριο)

(Πηγή: *AOb.nl, Rijksoverheid.nl, 2024 CAO Primair Onderwijs*)

Η «Πιατέλα» για ένα Υγιές Μυαλό

Τι ποσοστό (%) της ημέρας καταλαμβάνει η κάθε σας «πιατέλα»;

Δώστε δικά σας παραδείγματα

Μετά την επιμόρφωση

Σχέδιο Δράσης (μετά την επιμόρφωση)

- 1) **Στόχοι:** Πώς θα χρησιμοποιήσετε όλη αυτή την πληροφορία στην τάξη;
- 2) **Βήματα Δράσης:** Πώς θα πετύχετε τους στόχους σας; Θα μάθετε περισσότερα, θα δοκιμάσετε νέες μεθόδους, θα συνεργαστείτε με συναδέλφους;
- 3) **Εργαλεία:** Τι θα χρειαστείτε;
- 4) **Χρονοδιάγραμμα:** Πότε θα κάνετε το κάθε βήμα;
- 5) **Αξιολόγηση:** Πώς θα ξέρετε αν πετύχατε τους στόχους;

«Κάρτες από το Μέλλον»

Σκεφθείτε τι μάθατε και **γράψτε ένα προσωπικό μήνυμα στον μελλοντικό σας εαυτό.**

- Τι έμαθα;
- Τι με ενέπνευσε;
- Τι θέλω να θυμάμαι και να εφαρμόσω;

Ζωγραφίστε εικόνες και σύμβολα ή γράψτε λέξεις και αστεία σχετικά με την εβδομάδα που πέρασε.

Κουβάρι και ιστός

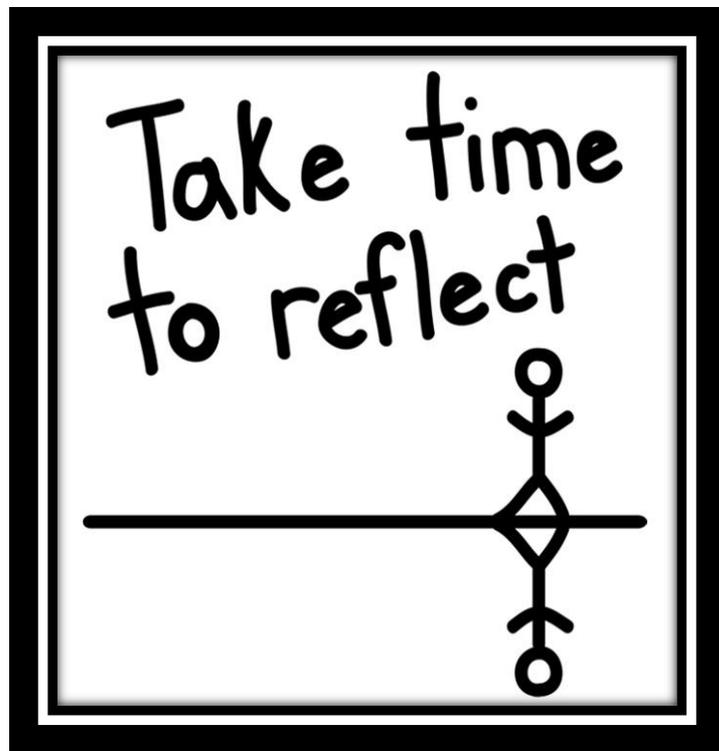
1. Δημιουργείστε κύκλο
2. Πείτε ένα πράγμα που θα πάρετε μαζί σας
3. Πείτε τι εκτιμήσατε περισσότερο στην ομάδα σας και τους συναδέλφους σας
4. Μοιραστείτε ένα μήνυμα αποχαιρετισμού!

Δραστηριότητα για το τέλος του μαθήματος

Για την ομάδα:
Γράψτε ένα θετικό στοιχείο για σήμερα και αναρτήστε το

Για τον εαυτό σας:

- I. Τι συνέβη;
- II. Πως αισθανθήκατε;
- III. Τι σας δυσκόλεψε; Τι ήταν διασκεδαστικό?
- IV. Πώς μπορώ να χρησιμοποιήσω αυτά που έμαθα σήμερα στο μέλλον;
- V. Αναλογιστείτε τη σκέψεις σας, τη μάθηση και την εργασία σας σήμερα. Τι σας έκανε ιδιαίτερα υπερήφανους;

**ΕΥΧΑΡΙΣΤΟΥΜΕ ΓΙΑ ΤΗΝ
ΠΡΟΣΟΧΗ ΣΑΣ**

Αποποίηση ευθυνών

Η παρούσα δημοσίευση πραγματοποιήθηκε με την υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στο πλαίσιο υλοποίησης του προγράμματος Erasmus+. Οποιαδήποτε πληροφορία ή απόψεις εκτίθενται σε αυτή την δημοσίευση είναι αποκλειστική ευθύνη του συγγραφέα. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και η Εθνική Μονάδα Συντονισμού Erasmus+ ΙΚΥ ουδεμία ευθύνη φέρουν για την οποιαδήποτε χρήση και αναδημοσίευση των πληροφοριών του.